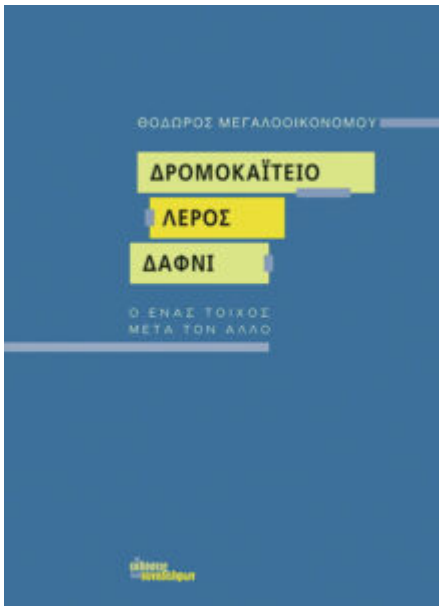
Εισήγηση ΕΚΧ Αλιμούρας από την βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου “Δρομοκαϊτειο, Λέρος, Δαφνί : Ο ένας τοίχος μετά τον άλλον” του Θ. Μεγαλοοικονόμου

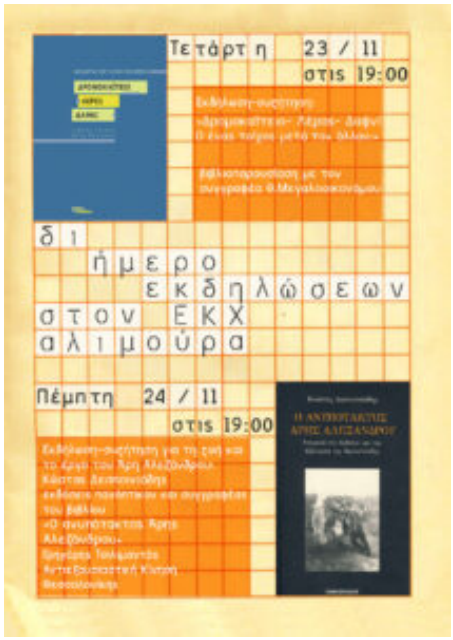

Στο βιβλίο <<Δρομοκαϊτειο, Λέρος, Δαφνί : Ο ένας τοίχος μετά τον άλλον>>, ο Θ. Μεγαλοοικονόμου ανατρέχει στο ιστορικό της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, αναρωτώμενος αν αυτή υπήρξε ποτέ ουσιαστικά και ποιοι ήταν οι πολυδιάστατοι παράγοντες που την εμπόδισαν. Παράλληλα, θίγει ζητήματα όπως η επικινδυνότητα, το ακαταλόγιστο, η τοξικοεξάρτηση, η προσφυγιά και η αστεγία, τοποθετώντας τα στον πυρήνα της κοινωνικής ρίζας του ψυχικού πόνου, όπως γράφει και ο ίδιος. Επίσης, στέκεται στην έννοια της Αποϊδρυματοποίησης όχι ως απλά το ξεπέρασμα του ασύλου και την ρήξη με το παραδοσιακό ψυχιατρείο- φυλακή, αλλά ως την διαρκή κινηματική διαδικασία ουσιαστικής επανένταξης του ατόμου στον κοινωνικό ιστό, μέσα απ’ την προσπάθεια ικανοποίησης των δικών του αναγκών. Παράλληλα, έρχεται σε ρήξη με το κυρίαρχο ψυχιατρικό μοντέλο, τον βιολογικό αναγωγισμό, δηλαδή την αντιμετώπιση των ψυχικά ασθενών ως χημικές εξισώσεις του εγκεφάλου τους, θεωρία και πρακτική που αφαιρεί την κοινωνική παράμετρο απ’ το ζήτημα της ψυχικής υγείας. Αντιθέτως επιμένει σε αυτήν, πιστεύοντας τόσο ότι οι κοινωνικές συνθήκες τις οποίες ζούμε είναι αυτές που προκαλούν ψυχικά νοσήματα στα άτομα, όσο και ότι οι κοινωνικές συνθήκες τις οποίες μπορούμε

να μετασχηματίσουμε και ανοικοδομήσουμε, είναι αυτές που μπορούν να τα θεραπεύσουν. Έτσι, εμβαθύνοντας στην κοινωνική διάσταση των ψυχικών νοσημάτων, προτείνει ότι τα κοινωνικά προβλήματα απαιτούν κοινωνικές λύσεις, και έτσι η πραγματική θεραπεία αυτών οφείλει να αναζητηθεί μέσα απ' τις σχέσεις, τους ρόλους και τα νοήματα που συνδέουν τον ψυχικά άρρωστο με την κοινωνία. Με βάση τον κυρίαρχο λόγο και πρακτική της ψυχιατρικής, όσο πιο πολύπλοκες οι ανάγκες των ατόμων, τόσο ευκολότερα απομονώνονται, ιδρυματοποιούνται και εν τέλει απορρίπτονται. Με την επιστροφή στην κοινότητα και την συσχέτιση του χώρου της ψυχικής υγείας με την κοινωνική σφαίρα, καλούμαστε τόσο ως άτομα όσο και ως κοινωνικός χώρος, να πάρουμε θέση και να προκαλέσουμε ρήγματα στην θεωρία και πρακτική του αποκλεισμού.

Ζούμε λοιπόν σήμερα μια κοινωνική πραγματικότητα όπου η συσσωρευμένη δυσφορία των ατόμων μπορεί να ονομαστεί κατάθλιψη ή κάπως αλλιώς, δηλαδή μετατρέπεται σε μια πάθηση δυνητικά ιάσιμη με την χορήγηση της κατάλληλης φαρμακευτικής αγωγής. Η φτώχεια, η στέρηση και η επισφάλεια που μας διαπερνάνε είναι τόσο οι αιτίες εμφάνισης ψυχικών νόσων, όσο και τα εμπόδια για την αναζήτηση εξειδικευμένης ψυχικής βοήθειας. Με τις κρατικές παροχές ψυχικής υγείας να απαξιώνονται και να περικόπτονται συνεχώς από την μία, και το συχνά δυσβάσταχτο κόστος αναζήτησης της βοήθειας κάποιου ιδιώτη από την άλλη, γίνονται ξεκάθαροι οι ταξικοί αποκλεισμοί και στο ψυχικό πεδίο. Η αυξανόμενη ανεργία και οι κακοπληρωμένες δουλειές μας, συχνά μας εμποδίζουν να πραγματώσουμε βασικούς στόχους όπως το να νοικιάσει κάποιος ένα σπίτι μακριά απ' το πατρικό του, να κάνει οικογένεια, να πάει διακοπές, να ταΐσει τα παιδιά του ή να θερμάνει το σπίτι του και μας γεμίζουν δυστυχία ή και με το αίσθημα ανικανότητας. Παράλληλα, έχουμε το κράτος να μας πετάει ψίχουλα με τα επιδόματά του για να ψωνίσουμε τα βασικά και να βάλουμε βενζίνη, θίγοντας ακόμα παραπάνω την αξιοπρέπεια μας. Η συνθήκη της καραντίνας και η τηλεργασία, τηλεκπαίδευση που έφερε, προκάλεσε ακόμα μεγαλύτερη επιδείνωση στην γενικευμένη μοναξιά, αποξένωση και εσωστρέφεια που

νιώθουμε, ενώ κατάφερε να ενταντικοποιήσει την ζωή μας ακόμα και όταν αράζουμε στο σπίτι μας. Η απροκάλυπτη και ωμή κρατική βία σε συνδυασμό με την στάση της δικαιοσύνης μας κάνουν να νιώθουμε την αδικία και την καταπίεση στα σώματά μας, ενώ η αντίδραση σ' αυτή την πραγματικότητα είναι σχεδόν απαγορευμένη. Και ενώ έχουμε όλον αυτό τον ζόφο πάνω απ' τα κεφάλια μας, έχουμε και την συστημική ψυχολογία να μας προτρέπει να το δούμε θετικά. Μετατρέποντας την παραγωγικότητα και το συνεχές τρέξιμο, την κοινωνική και επαγγελματική ανέλιξη, τις αποσπασματικές και επιφανειακές σχέσεις με ανθρώπους και τόπους σε πραγματικές ανάγκες και προτρέποντας μας να ζήσουμε την ζωή μας στο έπακρο και να καταναλώσουμε εμπειρίες, μας βυθίζει στον ιδιωτικό και ατομικιστικό ζόφο του νεοφιλελευθερισμού.

Ακόμα, νιώθουμε την ανάγκη να μιλήσουμε για το συστηματικό καθεστώς ψυχικής οδύνης που βρίσκονται οι πρόσφυγες. Άνθρωποι οι οποίοι ζουν δίπλα μας αλλά σε μεγάλη απόσταση από μας, έγκλειστοι ή με ελάχιστη και περιορισμένη μετακίνηση, υπό συνεχή εποπτεία, με απουσία κοινωνικής συμμετοχής, σε καθεστώς ανεργίας ή κακοπληρωμένης εκμετάλλευσης, άμεσα εξαρτώμενοι απ' το κράτος ή από ΜΚΟ άρα χωρίς ουσιαστικό έλεγχο πάνω στις ζωές τους. Κι όλα αυτά ενώ έχουν ήδη να διαχειριστούν το τραύμα της προσφυγιάς και της κακοποίησης. Επιπλέον, είναι συχνό

φαινόμενο λόγω τις διαφορετικής κουλτούρας και του άκαμπτου ψυχιατρικού λόγου, η μη κατανόηση των μορφών έκφρασης της ψυχικής οδύνης και του πόνου αυτών των ανθρώπων κι άρα να θεωρούνται ψυχωτικοί και να τους χορηγούνται ισχυρές φαρμακευτικές αγωγές με αποτέλεσμα την καταστολή και τον πλήρη ψυχικό αποκλεισμό τους. Βέβαια, το παράδειγμα αυτό είναι μια ακόμα απόδειξη ότι ζούμε σε έναν κόσμο και μια κοινωνία που αντιμετωπίζει αποκλίνουσες ομάδες ατόμων σαν παράσιτα με την στοίβαξή τους σε απομονωμένους χώρους μακριά απ' τα μάτια της κοινότητας, σε ένα καθεστώς συνεχούς καταστολής και εξόντωσης, όπως οι ψυχικά ασθενείς στην Λέρο, οι αντιφρονούντες στα ξερονήσια, οι φυλακισμένοι σε φυλακές υψίστης ασφαλείας και τώρα οι μετανάστριες στα camps.

Βλέποντας έτσι, την σύνδεση ψυχικού και κοινωνικού πεδίου θεωρούμε πως ο ρόλος ενός Ελεύθερου Κοινωνικού Χώρου είναι σημαντικός. Μέσα σε χώρους σαν αυτόν μπορούμε να συζητήσουμε και να οργανώσουμε τις αντιστάσεις μας ενάντια στο ψυχιατρικό μοντέλο που ακολουθείται. Να ασκήσουμε κοινωνικό έλεγχο και πίεση στην κρατική πολιτική που δημιουργεί ψυχιατρεία-φυλακές, με καθηλώσεις και ακούσιες νοσηλείες με την βοήθεια μπάτσων που βάζουν το χέρι τους στην περαιτέρω κακοποίηση του ψυχικά ασθενούς. Να αναδείξουμε και να εμποδίσουμε ιδιωτικοποιήσεις δημόσιων δομών ψυχικής υγείας- όπως συμβαίνει και στην κλινική του Πανεπιστημιακού νοσοκομείου Ιωαννίνων με την ΜΚΟ ''ΕΠΡΟΨΥΗ''-, πολιτικές που αυξάνουν τον αποκλεισμό, τον κατακερματισμό και την ασυδοσία εντός του ψυχικού πεδίου. Να αναδείξουμε και να ενισχύσουμε αγώνες του θεραπευτικού προσωπικού και ασθενών για την καλυτέρευση των συνθηκών σε κάθε δομή ψυχικής υγείας.

Ωστόσο, ένας Ελεύθερος Κοινωνικός Χώρος μπορεί να κάνει και κάτι άλλο σημαντικό. Εντός αυτού, δημιουργείται μια κοινότητα ατόμων που συνάπτουν συντροφικές σχέσεις μεταξύ τους και έχουν κοινά προτάγματα και στόχους. Δημιουργείται λοιπόν, ένα πεδίο παρέμβασης για την αποδοχή και κατανόηση ατόμων με θέματα ψυχικής υγείας. Η καθημερινή συμβίωση και δραστηριότητα, η

προετοιμασία και εκπλήρωση κοινών στόχων όπως εκδηλώσεις, παρεμβάσεις αλλά και το απλό άραγμα σε ένα μπαρ επιτρέπουν την παρατήρηση και καλλιέργεια ενδιαφέροντος για την ψυχική κατάσταση των ατόμων. Έτσι, μπορεί να προκύψει ένας δίαυλος προσέγγισης και επικοινωνίας για τα ψυχικά μας ζητήματα ενάντια σε πιο παρεμβατικούς θεσμούς όπως η οικογένεια και οι ψυχίατροι. Μοιραζόμενοι τα προβλήματα που μας γεννάει η κοινωνική πραγματικότητα και η αλληλοστήριξη σε αυτά με έμπρακτους τρόπους όπως για παράδειγμα η κάλυψη σιτιστικών αναγκών μέσα από συλλογικές κουζίνες, μας υπενθυμίζει ότι δεν είμαστε μόνα μας και ότι ο τρόπος να τα αντιπαλέψουμε είναι η συλλογικοποίηση των ζωών μας. Τέλος, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι όσοι θεωρούμαστε ‘΄ ψυχικά υγιείς ’’, αποτελούμε μέρους του κόσμου που θεωρεί τον άλλον άρρωστο, μέσα απ’ την κρίση και την ματιά μας αναπαράγεται ο διαχωρισμός υγιών- ασθενών. Έτσι, και η δική μας κρίση και αντιμετώπιση αποτελεί το πρωταρχικό πεδίο παρέμβασης και αναθεώρησης, επιδιώκοντας την μεγαλύτερη αποδοχή και συμπερίληψη των ψυχικά ασθενών στους χώρους μας.

Η Κιβωτός του Πατερ-ούλη Αντώνιου

Νώντας Σκυφτούλης

Μας αρκούσαν αυτές οι τοιχογραφίες τα γκράφιτι και οι αγιογραφίες προκειμένου να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας για την “εκτροπή” της Κιβωτού του κόσμου. Και αυτό διότι η προσωπολατρία και η αγιοποίηση πέρασε τα τελευταία 150 χρόνια από τη θεολογία στην πολιτική θεολογία στην οποία έχουμε μεγάλη εμπειρία. Τώρα λοιπόν που απουσιάζει ο θεός και ο

έλεγχος των ψυχών από τον δημιουργό οι εξηγήσεις όλων των φαινομένων αφορούν την πολιτική θεολογία και όχι την θεολογία και αυτό το γνωρίζει και ο τελευταίος παππάς της ορθοδοξίας αλλά και ο τελευταίος μουλάς του Αλλάχ.

Η διαπίστωση που αποτελεί και την αφετηρία μας ειναι: ΚΑΙ Ο ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΝΑ ΜΠΕΙ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΊΑ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΑΡΓΑ Ή ΓΡΗΓΟΡΑ ΔΙΑΒΟΛΟΣ. Και αυτή είναι η ουσία στην προκειμένη περίπτωση όπως οικοδομήθηκε με τη συμμετοχή που Πατρός Αντωνίου

Παιδιά

Όσο αποσύρεται ιδιωτικοποιείται τεμαχίζεται η κοινωνία τόσο θα αυξάνονται τα ιδρύματα κρατικά ή ιδιωτικά, η ευαλωτότητα, η απαξία, η αποδόμηση, η φιλανθρωπία

Το 30% του πληθυσμού της γης πάσχει από πείνα και 1,4 εκατομμύρια παιδιά από πείνα Παγκοσμίως. Το 1 στα 4 παιδιά ηλικίας κάτω των πέντε ετών – 176 εκατομμύρια – ζουν με μητέρα που υφίσταται βία από το σύντροφό της. Περίπου 15 εκατομμύρια κορίτσια ηλικίας 15 έως 19 ετών έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή ή σε άλλου είδους σεξουαλικές πράξεις κατά τη διάρκεια της ζωής τους. , το 90% των εφήβων κοριτσιών που είχαν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή, κατά μέσο όρο, δήλωσαν ότι ο δράστης του πρώτου συμβάντος ήταν γνωστός τους. (UNICEF)

΄Όλο αυτό είναι είναι η κατάλληλη συνθήκη για τα κοράκια της φιλανθρωπίας. Εκκλησίες Ιδρύματα, καταστήματα οίκτου, σέκτες, ενώ καιροφυλακτούν οι παιδόφιλοι και οι σωματέμποροι μέσα και έξω απο τα ευαγή αυτά ιδρύματα είτε είναι επίσκοποι της καθολικής εκκλησίας που έχει την πρωτοκαθεδρία σε αυτό είτε είναι λαϊκοί διεστραμμένοι.

Πολλές φορές η Αγία Μητέρα ΤΕΡΈΖΑ αυτό το πλάσμα της γενικευμένης διαφθοράς μπήκε μπροστά να υπερασπίσει παιδοβιαστές και πολλές φορές τα κατάφερε. Τον αιδεσιμότατο Ντόναλντ ΜακΓκουάιρ που κατηγορήθηκε για κακοποίηση παιδιών, η

Μητέρα Τερέζα έγραψε μία επιστολή στις αρχές, εκφράζοντας την εμπιστοσύνη της στο πρόσωπο του και ότι ήταν αθώος με αποτέλεσμα να αφεθεί ελεύθερος αλλά στις αρχές του 2000 να αποκαλυφθεί ότι είχε κακοποιήσει σεξουαλικά τουλάχιστον επτά αγόρια και να φυλακιστεί. Κατάφερε να αθωώσει πολλούς και γιαυτό την έκαναν Αγία μια συνήθεια των αιματοβαμμένων θρησκειών.

ΚΙΒΩΤΟΣ

Το φαινόμενο αυτό της Κιβωτού δεν εμπίπτει στην κλασσική θεολογία αλλά στην πολιτική θεολογία του αισθητού παρά τα ράσα και το φαίνεσθαι. Ανήκει στην επιβολή μιας εξουσίας σε μια δομή(Κιβωτού) επενδυμένη με ιδεολογικά-θρησκευτικά χαρακτηριστικά γιαυτό ολοκληρωτική και δεσποτική.

Με δεδομένο ότι η ΕΞΟΥΣΊΑ προσλαμβάνει ισχύ από όλες τις ιδεολογίες από όλες τις θρησκείες από όλες τις πολιτικές και αρνείται να αυτοαναιρεθεί όπως αρνείται να πεθάνει κάθε ζωντανός οργανισμός. Μάλιστα αν δεν πάρει ισχύ δηλαδή τροφή από τον φιλελευθερισμό θα πάρει τροφή απο τον κομμουνισμό τον χριστιανισμό τον ισλαμισμό από τον κάθε -ισμό και πάει λέγοντας. Ασφαλώς και από τις τραγωδίες της καθημερινής ζωής και από την μισανθρωπία και από την φιλανθρωπία από τον ρατσισμό και από τον αντιρατσισμό από όλα, αρκεί να υπάρχει και να επιβεβαιώνεται.

Η πρωταρχική συσσώρευση της Κιβωτού ήταν παιδιά ασυνόδευτα ή παιδιά μεταναστών και ντόπιων για κάλυψη προνομιακών αναγκών. Με διακηρυγμένο αντιρατσιστικό χαρακτήρα αλλά με τρόπο επίτευξης του σκοπού την ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΊΑ.

Στη συνθήκη της φιλανθρωπίας δεν υπάρχει έξοδος. Το άπορο άτομο είναι παθητικό από τη φύση του ρόλου αυτού, και ο ενεργητικός φίλος των φτωχών είναι που θα τον βγάλει έξω προκειμένου να νοιώσει την ευεργεσία και μετά πάλι μέσα μέχρι την επόμενη φορά. Με την φιλανθρωπία το παθητικό άτομο βρίσκεται στην εμπειρία του κλειστού της αρνητικής εξατομίκευσης. Εφαρμόζεται διαμέσου της φιλανθρωπίας ο ιδεολογικός πυρήνας του του συγκεκριμένου καθεστώτος, που αρνείται την κοινωνία τεμαχίζοντας την σε άτομα-ιδιώτες.

Σε αυτό το εύκολο υπέδαφος πάτησε ο πάτερ Αντώνιος "ιδιωτικοποίησε" για τον εαυτό του τη δομή και συγκρότησε μια ιεραρχία και μια γραφειοκρατία μετρίων, ελέγχοντας και εξουσιάζοντας τη δομή όπου ο ιδεολογικός πυρήνας είναι το πρόσωπο του Αντωνίου και κανένας άλλος. Επικαθήμενος στην κορυφή της ιεραρχίας νόμισε ότι αρκούσαν και περίσσευαν οι χριστιανικές παπάρες προκειμένου να συγκροτείται σε συνοχή η γραφειοκρατία του αλλά και ο εαυτός του. Όμως εκεί την πάτησε και μάλιστα νωρίς.

Η Κιβωτός είχε μια άτυπη ιεραρχία που η συμμετοχή του καθενός σε αυτή ήταν εξατομικευμένη και ο ρόλος που είχε ο καθένας ήταν να υπηρετεί και να λιβανίζει το μέγα Αντώνιο. Η συνέχεια θα ήταν γνωστή. Αυτή η πρόχειρη άτυπη ελεγχόμενη και μέτρια ιεραρχία – γραφειοκρατία οδήγησε και τον ίδιο στην αλλοτρίωση δηλαδή να γίνει υποδεέστερος σαν άνθρωπος σε σχέση με αυτό που ήταν πριν παρά τη θέση του στην ιεραρχία και αυτό φυσικά βοήθησε και το γεγονός ότι δεν ήταν ιδιαίτερα ευφυής. Και κάθε μέρα η απόσταση από το αρχικό κίνητρο μεγάλωνε μέχρι που ξεχάστηκε τελείως για να πάρει τη θέση του η διαχείριση της εξουσίας του Αντωνίου και της λατρευτικής σχέσης που επιθυμούσε για τον εαυτό του. Το χρήμα έγινε αυτοσκοπός και η σχιζοειδής σχέση μεταξύ επουράνιων και αισθητών καθεστώς.

Η Κιβωτός λειτουργούσε με έναν πρόχειρο αυτόματο πιλότο κλειστής προσωποκεντρική δομής όπου το κίνητρο συμμετοχής στη γραφειοκρατία του Αντωνίου ήταν απολύτως ιδιοτελές και απολύτως ανεξέλεγκτο.Το ανεξέλεγκτο αφορούσε ασφαλώς και τον ίδιο με αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε φαινόμενα που μένουν να αποδειχθούν. Η γραφειοκρατία (παιδαγωγοί Δ.Σ κλπ) συνδέονταν με το σύστημα των αλληλοενοχών γιαυτό κανένας ούτε και ο Αντώνιος μπορούν να αποδεχτούν κανένα λαθάκι. Η αποδοχή ενός λάθους θα σήμαινε συντριβή όλου του "τέλειου" οικοδομήματος της Κιβωτού και αυτο διότι απουσίαζε κάθε στοιχειώδη εσωτερική θέσμιση κάθε εσωτερικός κανόνας. Κανόνας και θέσμιση ήταν μόνο ο Αντώνιος ό οποίος μοίραζε χρήματα ρόλους γόητρο εξουσία στην υπόλοιπη γραφειοκρατία.

Αυτά πάτερ Αντώνιε μας είναι γνωστά από την πολιτική θεολογία που το ανθρώπινο γένος ήρθε αρκετές φορές σε αντιπαράθεση άλλοτε με συγκροτημένες γραφειοκρατίες άλλοτε με "χύμα "γραφειοκρατίες όπως αυτή η μικρο κοινωνική της Κιβωτού. Οι φίλοι της εξουσίας και της επόμενης γραφειοκρατίας θα ονομάσουν το φαινόμενο ΠΡΟΣΩΠΟΛΑΤΡΊΑ για να τελειώνουν ανέξοδα και να εξευγενίσουν τη δική τους νέα γραφειοκρατία.

Με τα γκράφιτι στον κτίριο της Κιβωτού και αλλού είχαμε καταλάβει που πάει η Κιβωτός και πράγματι εκεί πήγε. Το καταλάβαμε όχι ότι είμαστε έξυπνοι αλλά επειδή έχουμε και εμείς μπουχτίσει από γραφειοκρατίες, μικρομάκροεξουσίες που είναι πολλαπλάσια στο χώρο της ιδεολογίας , και τα γνωρίζουμε καλά.

Υπάρχει επιστροφή Αντώνιε; Ναι υπάρχει αν σου έχει μείνει, που σου έχει μείνει, γιατί δεν υπάρχει απόλυτη αλλοτρίωση, κάτι από την αρχική αγνότητα να το συζητήσουμε. Αλλά κάνε αυτοκριτική στο δημόσιο χώρο και όχι στον πνευματικό.Αυτό θα βοηθήσει πολύ. Καλή τύχη

Ιραν: ένα στοιχειο για επανασταση

Του Hamid Mohseni, Ιρανο- γερμανού freelancer δημοσιογράφου εγκατεστημένου στο Βερολίνο, που ασχολείται με τα δίκτυα αλληλεγγύης με το Ιραν από την εξέγερση του 2009.

Το Ιράν έχει ταρακουνηθεί από νέα κύματα διαδηλώσεων. Εδώ και δύο εβδομάδες σε πάνω από εκατό κωμοπόλεις και πόλεις ο κόσμος έχει βγει στον δρόμο για να διαδηλώσει ενάντια στην Ισλαμική Δημοκρατία του Ιραν (IRI) -τίποτα λιγότερο. Είναι οργανωμένοι με ένα δυνατό αλλά εμφανώς συντριπτικό μηχανισμό ασφαλείας, καταστρέφοντας ποικίλα σύμβολα του κυρίαρχου συστήματος και καταλαμβάνοντας κυβερνητικά γραφεία ή ελέγχοντας προσωρινά ολόκληρες κωμοπόλεις όπως την κατοικημένη Oshnaviyeh. Περισσότεροι από εκατό άνθρωποι φέρεται πως έχουν σκοτωθεί ήδη και χιλιάδες έχουν συλληφθεί. Ήδη, οι διαδηλώσεις του Σεπτέμβρη του 2022 περιλαμβάνουν και ενεργούν από μόνες τους ως επαναστατικές και φοβίζουν το Ιρανικό καθεστώς και τη βαθιά σεξιστική του ιδεολογία: γυναίκες βγάζουν την υποχρεωτική μαντίλα αφήνοντας ξεκάθαρα το στίγμα τους στις διαδηλώσεις. Αυτό το κύμα διαδηλώσεων είναι φεμινιστικό, προοδευτικό και δημοκρατικό.

Αφορμή για τις διαδηλώσεις υπήρξε ο θάνατος της 22χρονης Mahsa Jina Amini, μιας Ιρανής-Κούρδισσας γυναίκας που πέθανε όντας σε αστυνομική κράτηση. Την πλησίασε η ιρανική «αστυνομία ηθικής» στην Τεχεράνη για θέμα που αφορούσε στη μαντίλα της και συνελήφθη. Η κατηγορία ήταν πως φαινόταν πολλά μαλλιά, ότι αυτό είναι «μη ισλαμικό» και «αδιάκριτο». Της δόθηκε εντολή να περάσει υπό αστυνομική επιτήρηση στην φυλακή Evin ως «εκπαιδευτικό μέτρο». Όταν απελευθερώθηκε, η Amini βρισκόταν σε κώμα και πέθανε στο νοσοκομείο τρεις ημέρες αργότερα. Οι

ιρανικές αρχές ισχυρίζονται πως η Amini πέθανε λόγω επιληπτικής κρίσης μετά από ανακοπή καρδιάς, και πως έπασχε από ήδη υπάρχοντα προβλήματα υγείας- η κλασική αιτία για θανάτους από βασανιστήρια. Αυτόπτες μάρτυρες λένε πως κατά τη διάρκεια της σύλληψής της, το κεφάλι της κοπανήθηκε στο καπό του αυτοκινήτου. Άλλες γυναίκες που βρίσκονταν στην ίδια φυλακή εκείνη την περίοδο είπανε μετά την απελευθέρωσή της πως «Σκότωσαν κάποιον εκεί μέσα».

Ή οικογένεια της Amini ξεκαθάρισε σε μία συνέντευξη πως η κατάσταση της υγείας της κόρη τους ήταν καλή. Υψηλής αξιοπιστίας ειδικοί στον χώρο της υγείας χαρακτήρισαν αμφίβολο το ενδεχόμενο θανάτου από καρδιακή προσβολή. Η αξονική τομογραφία της Amini υποδεικνύει καθαρά την εγκεφαλική αιμορραγία ως αιτία του θανάτου. Για τους διαδηλωτές ήταν ξεκάθαρο από την αρχή: μια νέα κοπέλα δολοφονήθηκε από υπηρέτες του κράτους λόγω ενός κομματιού υφάσματος ή «για μερικές τούφες μαλλιών» (δήλωση μητέρας Amini στην κηδεία). Αρχικά, πραγματοποιήθηκαν συγκεντρώσεις στα κουρδικά τμήματα του Ιράν, ειδικά στην πρωτεύουσα Sanandaj (τόπος κατοικίας της Amini), αλλά μέσα σε ώρες οι διαδηλώσεις πήραν πανεθνική διάσταση και η εικόνα της Amini και τα hashtags #Iran Protests 2022 και #MahshaAmini έγιναν viral στον ψηφιακό κόσμο. Εκατομμύρια ιρανές γυναίκες γνωρίζουν αυτήν την κακοποίηση είτε την έχουν βιώσει ήδη από πρώτο χέρι είτε έχουν γίνει μάρτυρες σε αδερφές, θείες, μητέρες, φίλες. Επίσης, και οι Ιρανοί άντρες βιώνουν μπροστά στα μάτια τους το πως οι γυναίκες χλευάζονται, πως τις προσβάλλουν, χτυπάνε, συλλαμβάνουν και βασανίζουν με τον χειρότερο τρόπο οι συντηρητικοί πιστοί του καθεστώτος όπως και αυτήν η «αστυνομία ηθικής» για ένα κομμάτι ρούχο.

Ένα κομμάτι ύφασμα γεμάτο νόημα

Η μαντίλα στο Ιράν είναι πολύ περισσότερο από ένα κομμάτι ύφασμα. Είναι το κλειδί για την κατανόηση της ιδεολογίας της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιραν και το πιο σημαντικό

αντικείμενο του μεγαλύτερου και σημαντικότερου κοινωνικού και γυναικείου κινήματος της χώρας. Στην προ Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιραν εποχή ο Shah -ένας δυτικά προσανατολισμένος, εξουσιαστικός «μοντερνιστής από από τα κάτω», απαγόρευσε την χρήση της μαντίλας. Στην επανάσταση κατά της μοναρχίας του 1979 που από πολλές διαφορετικές δυνάμεις της χωράς ερμηνεύτηκε εκ νέου ως σύμβολο κατά του Shah: πολλές γυναίκες, συμπεριλαμβανομένου αριστερές, προοδευτικές, και καθαρά φεμινίστριες, τη φορούσαν για λόγους στρατηγικής-ήταν ένα σύμβολο αντίστασης. Μετά την επανάσταση, οι mullahs και ο επικεφαλής του Khomeini εξασφάλισαν δύναμη μέσα από μαζική δύναμη κατά των προηγούμενων συμμάχων τους. Μέσα από απαγορεύσεις οργανώσεων και κομμάτων, εγκλεισμούς και μαζικές εκτελέσεις, κατέστρεψαν τα προηγουμένως δυνατά κομμουνιστικά κόμματα και εξασφάλισαν διακυβέρνηση για τον εαυτό τους. Η υποχρεωτική μαντίλα τώρα δεν ήταν πια εργαλείο αντίστασης• ο νέος νόμος ανάγκασε τις γυναίκες να την φορούν -ενώ η άρνηση ερμηνευόταν ως πίστη στο Shah και στιγμάτιζαν αυτές τις γυναίκες ως επαναστάτριες και προδότρες. Η εικόνα τους για τις γυναίκες είχε χαρακτηριστεί από την υποστηρικτική συντροφιά των ανδρών της ιστορίας, που χρεωνόταν όλες τις αναπαραγωγικές δουλειές της οικογένειας. Πάραυτα, όφειλε να ελέγχει τον εαυτό της έντονα γιατί ταυτόχρονα, οι γυναίκες ήταν υπεύθυνες για οποιαδήποτε ηθική διαφθορά, συνήθως σεξουαλική, των ανδρών. Ειδικά τα μαλλιά αλλά και το σώμα θεωρούταν αποπλανητικά για τους άνδρες, και γι αυτό έπρεπε να καλυφθούν. Μέσω των γυναικών, οι mullahs ελέγχουν την κοινωνία. Προκειμένου να δώσουν έμφαση στην σημαντικότητα του ελέγχου αυτού και της μαντίλας ο Khomeini είπε μια φορά: “αν η ισλαμική επανάσταση έχει ως αποτέλεσμα μόνο το κάλυμμά των γυναικών, τότε αυτό είναι αρκετό για την επανάσταση”. Έτσι, η μαντίλα έγινε το πιο σημαντικό σύμβολο του γυναικείου κινήματος στην μετεπαναστατική εποχή. Παρόλο που ήταν το πιο σημαντικό μέτρο στα ματιά του Khomeini, βίωσε αντίσταση, που περιέλαβε μαζική διαδήλωση την 8η Μάρτη του 1979 από τη μεριά του γυναικείου κινήματος, που τουλάχιστον καθυστέρησε την εδραίωση της μαντίλας. Ακόμη κι όταν εγκαταστάθηκε η Ισλαμική Δημοκρατία

του Ιραν, οι γυναίκες σκανδάλιζαν ξανά και ξανά την βαθιά σεξιστική πραγματικότητα της ζωής στο Ιραν. Φυσικά αυτό περιελάμβανε περισσότερα στοιχεία από έναν κώδικα ντυσίματος: δικαιώματα στον γάμο και το διαζύγιο, το δικαίωμα να έχουν λόγο πέρα από άνδρες, την ελάχιστη ηλικία (εξαναγκαστικού) γάμου, δικαίωμα στην έκτρωση, πολιτική εκπροσώπηση και ούτω καθεξής. Ωστόσο η μαντίλα ως σύμβολο ένωσε την μίζερη, γενικότερη κατάσταση, ειδικά στην καθημερινή ζωή.

Για δεκαετίες οι Ιρανές γυναίκες διεξάγουν έναν αγώνα πολιτικής ανυπακοής και πέτυχαν να φορούν τη μαντίλα πιο χαλαρά και να φαίνονται πιο πολλά μαλλιά, ειδικά σε μεγάλες πόλεις όπως η Τεχεράνη και η Isfahan. Πριν μερικά χρονιά, πραγνατοποιήθηκαν καμπάνιες για γυναίκες ώστε να βγαίνουν σε δημόσιους χώρους χωρίς να φορούν μαντίλα καθώς και να βιντεοσκοπούν τον εαυτό τους κάνοντάς το. Τον Δεκέμβριο του 2017 η Vida Moda Vahed -μια γυναίκα της κατώτερης τάξης - σκαρφάλωσε σε ένα κουτί ηλεκτρισμού στο φημισμένο “δρόμο της επανάστασης” στην Τεχερανη, αφαίρεσε την μαντίλα της και την κούνησε σε έναν στύλο: μια εντυπωσιακή εικόνα που γύρισε τον κόσμο και σήμερα μοιάζει να είναι προφητική. Διότι σήμερα στο τρέχον κίνημα διαδηλώσεων η αφαίρεση της μαντίλας και η έντονη παρουσία των γυναικών στις πρώτες γραμμές σε όλες τις μορφές δράσης είναι σημάδι που ανεξαρτήτως αποτελέσματος χαρακτηρίζει στο έπακρο το κύμα διαδηλώσεων και προκαλεί μακροχρόνια φθορά στην νομιμότητα της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν – αν υπάρχει ακόμη με αυτή την μορφή σε λιγες εβδομάδες. Είναι ένα χτύπημα στο πρόσωπο για τους ψευτο αριστερο-φιλελευθερους φεμινιστές που ισχυρίζονται πως ο αγώνας ενάντια στην μαντίλα γίνεται απλώς για “λίγο αέρα στα μαλλιά” και προωθεί

“δυτικές ιδεολογίες”.

Μια πυριτιδαποθήκη για χρόνια

Οι διαδηλώσεις του Σεπτεμβρίου, όπως και τα πρόσφατα κύματα εξεγέρσεων στο Ιράν, δεν έπεσαν από τον ουρανό. Πάνω απ’ όλα, δεν κατανοεί κανείς την ένταση και τον ριζοσπαστισμό τους αν

αγνοήσει το πλαίσιο και την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η χώρα πολιτικά και οικονομικά. Πρώτον, το Ιράν έχει ένα σημαντικό "εκ γενετής ελάττωμα", καθώς το προσωπικό του δεν έχει την ικανότητα να αντιμετωπίσει πολλά ζητήματα στον πολύπλοκο κόσμο του 21ου αιώνα. Στο πολιτικά ολοκληρωτικό σύστημα της IPI, οι λίγες πραγματικά σημαίνουσες θέσεις αποτελούνται αποκλειστικά από ισλαμιστές λόγιους που περνούν από μια αυστηρά κληρική εκπαίδευση.

Δεύτερον, η Ισλαμική Δημοκρατία του Ιραν είναι εξαιρετικά διεφθαρμένη. Ένα σύμπλεγμα από mullahs και το βιομηχανικό-στρατιωτικό-οικονομικό σύμπλεγμα των Φρουρών της Επανάστασης διαιρούν όλους τους βασικούς τομείς της οικονομίας στις λεγόμενες "bonyads"-[1]- προωθούν εντολές, άδειες και αποφάσεις μπρος-πίσω με μοναδικό σκοπό τη μεγιστοποίηση των δικών τους κερδών. Το γιγαντιαίο χάσμα μεταξύ των μελών του κρατικού μηχανισμού και του πληθυσμού έγινε σαφές όχι μόνο εξαιτίας των κυρώσεων: ενώ οι κυβερνώντες δεν κουνήθηκαν ούτε εκατοστό από την πολυτελή ζωή τους, όλο και περισσότεροι άνθρωποι βυθίζονταν σε υπαρξιακές κρίσεις, μη γνωρίζοντας αν θα μπορέσουν να θρέψουν αύριο τους εαυτούς τους και τις οικογένειές τους. Αυτή η κατάσταση συνεχίζει να διαστρεβλώνεται όταν το IRI, αναζητώντας συμπάθεια, ανακοινώνει ότι όλοι οι προϋπολογισμοί στη χώρα πρέπει να περικοπούν, αλλά δισεκατομμύρια συνεχίζουν να ρέουν σε υποστηριζόμενες πολιτικές ομάδες και πολιτοφυλακές στην περιοχή για να συνεχίσουν τον πόλεμο δι' αντιπροσώπων κατά της Δύσης, ιδίως στη

Συρία, το Ιράκ, το Ισραήλ και την Υεμένη.

Τρίτον, οι σημερινές διαμαρτυρίες λαμβάνουν χώρα τη χειρότερη δυνατή στιγμή: ο σημερινός ηγέτης, ο Χαμενεΐ, έχει αποδυναμωθεί, τόσο από άποψη υγείας όσο και από άποψη χαρισματικότητας. Είναι αξιοσημείωτο ότι δεν έχει σχολιάσει καθόλου τις διαμαρτυρίες, όπως κάνει συνήθως. Ο πρόεδρος Ραΐσι, ο οποίος είναι ούτως ή άλλως αδύναμος και δεν έχει νομιμοποιηθεί πραγματικά από τον πληθυσμό, δεν βρισκόταν καν

στη χώρα για μεγάλο χρονικό διάστημα, επειδή αγόραζε αναμνηστικά από τον "Σατανά" κατά τη διάρκεια μιας συνέλευσης του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη[2]. Και τέλος, ο υπερβολικά διογκωμένος μηχανισμός ασφαλείας, που θεωρούνταν πανίσχυρος, παρουσιάζει ρωγμές. Εξάλλου, μια διαρκής αντεπίθεση εναντίον του ίδιου του πληθυσμού της, όπως διεξάγεται όλο και πιο τακτικά εδώ και αρκετά χρόνια, αφήνει τα σημάδια της. Ήδη έχουν κυκλοφορήσει συχνά (ανεπιβεβαίωτες) φήμες ότι οι δυνάμεις ασφαλείας έχουν κουραστεί να δρουν τόσο βάναυσα και θανατηφόρα εναντίον συμπολιτών τους που μερικές φορές έχουν δικαιολογημένη ανησυχία να διαμαρτυρηθούν[3]. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των σημερινών διαδηλώσεων, τραβήχτηκαν πλάνα από μονάδες που κυνηγούσαν η μία την άλλη. Κάποιοι αξιωματικοί προφανώς είπαν, ότι δεν μπορούν να επικρατήσουν για πολύ ακόμα τον έλεγχο των διαδηλώσεων. Τις τελευταίες ημέρες, όλο και περισσότερα παιδιά αναπτύσσονται[4] για την αντιμετώπιση των διαδηλώσεων. Όπως τη δεκαετία του 1980, κατά τη διάρκεια του "πολέμου του Κόλπου" κατά του Ιράκ -όπου παιδιά στάλθηκαν στο μέτωπο για να καθαρίσουν ναρκοπέδια με την υπόσχεση να πάνε στον παράδεισο-, έτσι και πάλι το ΙΚΔ επιστρατεύει παιδιά σε έναν άλλο πόλεμο, αυτή τη φορά σε έναν πόλεμο κατά του ίδιου του λαού του.

Επίσης, μέρος της πραγματικότητας των τελευταίων ετών είναι ότι ο λαός του Ιράν είναι τόσο απελπισμένος που η χώρα αυτή πρέπει να περιγραφεί ως πυριτιδαποθήκη. Διάφορες περιστάσεις είναι οι σταγόνες που φέρνουν το βαρέλι να ξεχειλίσει, είτε πρόκειται για πληθωρισμό άνω του 30%[5], είτε για απλησίαστες τιμές τροφίμων ή βενζίνης, είτε για οικολογικές κρίσεις, είτε τώρα για τον θάνατο μιας νεαρής γυναίκας λόγω του χιτζάμπ. Από το 2018, παρατηρείται μια ριζοσπαστικοποίηση, όταν το σύνθημα "μεταρρυθμιστές, συντηρητικοί το παιχνίδι τελείωσε"[6] εκδήλωσε μια κατάφωρη διάρρηξη της εμπιστοσύνης στο πολιτικό σύστημα, το οποίο πλέον δεν μπορεί ούτε καν να προσποιηθεί ότι είναι δημοκρατικό απέναντι στον ίδιο του τον πληθυσμό. Η αντιεξουσιαστική ιρανική "Κολεκτίβα των Σφενδονιστών" διαγιγνώσκει μάλιστα σήμερα ένα "μαζικό κίνημα κατά της έμφυλης, εθνικής και κοινωνικής καταπίεσης του πληθυσμού από

το θεοκρατικό καθεστώς”[7].

Χαρακτήρας των διαδηλώσεων – αλληλεγγύη, φεμινισμός, δημοκρατία

Πράγματι, παρατηρείται μια εντυπωσιακή αλληλεγγύη μεταξύ των διαφόρων εθνοτικών και θρησκευτικών μειονοτήτων. Οι διαμαρτυρίες λαμβάνουν χώρα σε όλο το πολυεθνικό κράτος και υπάρχει σαφής κοινή ανησυχία – αυτό δεν συμβαίνει πάντα. Τα συνθήματα υποδηλώνουν επίσης την ενότητα και την αδελφοσύνη: Δεδομένου ότι ο Αμινί ήταν Κούρδη και στο κουρδικό τμήμα της χώρας είναι πιο έντονες οι διαμαρτυρίες. Ένα από τα κύρια συνθήματα είναι το γνωστό από το Κομπάνι “Jin, Jiyan, Azadi”. Ακούγονται ακόμη και συνθήματα όπως “Κουρδιστάν, είσαι το μάτι και το φως του Ιράν”. Αυτό είναι πραγματικά αξιοσημείωτο, δεδομένου ότι το Ιράν είναι μια χώρα που κάνει μεγάλες διακρίσεις. Όχι μόνο το κράτος αντιμετωπίζει τις εθνοτικές και θρησκευτικές μειονότητες (Μπαχάι, Κούρδους, Αζέρους, Τούρκους κ.ο.κ.) σαν πολίτες με χαμηλότερη αξία, αλλά οι διακρίσεις και ο σοβινισμός αναπαράγονται και στην κοινωνία. Τις τελευταίες δεκαετίες, αυτές οι ομάδες ζούσαν τις δικές τους πραγματικότητες παράλληλα η μία με την άλλη- όταν μια ομάδα διαμαρτυρόταν, παρέμενε ως επί το πλείστον απομονωμένη. Το “πράσινο κίνημα” του 2009 είναι ένα καλό παράδειγμα για αυτό- διεξήχθη κυρίως από μια αστική, ρεφορμιστική αστική νεολαία στις μεγαλύτερες πόλεις, οι μειονότητες στις διάφορες συνοριακές περιοχές του Ιράν δεν συμμετείχαν ποτέ – έτσι δύσκολα θα μπορούσε κανείς να μιλήσει για πανεθνικά κινήματα. Αυτή τη φορά είναι διαφορετικά και δεν είναι κάποια ομάδα που τροφοδοτεί και ουσιαστικά ηγείται των διαδηλώσεων, από όλες τις ομάδες είναι οι Κούρδοι με έναν πολύ προοδευτικό πυρήνα. Και όταν, σε αυτή την κατάσταση, οι γυναίκες είναι σαφώς στην πρώτη γραμμή αυτών των διαδηλώσεων σε όλη τη χώρα, σκίζοντας το μισητό χιτζάμπ από τα κεφάλια τους, τότε μπορεί κανείς να μιλήσει για μια επαναστατική πτυχή μέσα στις διαδηλώσεις, και τότε ο φόβος και ο τρόμος είναι εγγυημένος μέσα στο ΙΚΔ και δικαίως.

Ως εξόριστος Ιρανός, γράφοντας αυτό το κείμενο σας ικετεύω: προσέξτε τους εξόριστους Ιρανούς και την ατζέντα τους – μάλλον την προπαγάνδα. Δύο μεγαλύτερες ομάδες μάχονται για την ηγεμονία αυτών των διαδηλώσεων από το εξωτερικό, οι Μουτζαχεντίν του λαού με την ηγεσία τους να κάθεται στο Παρίσι και οι μοναρχικοί με τον "διάδοχο του θρόνου", τον πρίγκιπα του βασιλιά που στάλθηκε στην κόλαση στην επανάσταση του 1979, να κάθεται στις ΗΠΑ με στενούς δεσμούς με την εκεί κυβέρνηση. Έχουν πόρους, μέσα ενημέρωσης και προσπαθούν να καταλάβουν τις διαδηλώσεις αλληλεγγύης σε όλο τον κόσμο, ειδικά στις ΗΠΑ, τον Καναδά και το Ηνωμένο Βασίλειο. Όλοι οι εξόριστοι Ιρανοί, αλλά κυρίως οι μοναρχικοί, έχουν την τάση να βάζουν τη σφραγίδα τους στις διαδηλώσεις στο Ιράν. Στα μέσα ενημέρωσης που διαθέτουν επιλέγουν ορισμένες σκηνές και γράφουν δηλώσεις, επαινώντας τον γενναίο λαό του Ιράν και εκφράζοντας την αλληλεγγύη τους. Όταν αυτοί οι άνθρωποι προσπαθούν να εξηγήσουν τι "θέλουν πραγματικά" οι γενναίοι διαδηλωτές στο Ιράν, προσπαθούν να τους καταλάβουν πολιτικά και βλάπτουν τη μάχη στο Ιράν με τον πιο επικίνδυνο τρόπο. Φυσικά, υπάρχουν άνθρωποι στο Ιράν που συμπαθούν αυτές τις ομάδες. Παρ' όλα αυτά, οι Ιρανοί έχουν βαρεθεί όλη αυτή την προπαγάνδα της εξορίας και δικαίως λένε: εσείς εκεί έξω στις άνετες κατοικίες σας στη Δύση να σιωπήσετε, εμείς ρισκάρουμε τις ζωές μας εδώ. Έτσι, παρά τις όποιες προσπάθειες χειραγώγησης των εικόνων από τις διαδηλώσεις στο Ιράν με τρόπο, ώστε ο λαός να φωνάζει για να έρθει ο πρίγκιπας και να κυβερνήσει τη χώρα, η πραγματικότητα φαίνεται διαφορετική: φωνάζονται πολύ ριζοσπαστικά αλλά και προοδευτικά συνθήματα, όπως "ψωμί, δουλειά, ελευθερία", το οποίο είναι ένα κοινωνικό αίτημα που ανέπτυξε δημοτικότητα κατά τη διάρκεια της εξέγερσης των φτωχών 2017/2018. Ένα άλλο μεγάλο σύνθημα είναι το "θάνατος στον καταπιεστή – είτε πρόκειται για τον σάχη είτε για τον ηγέτη [του IPI]". Τα μέσα ενημέρωσης που αναφέρθηκαν παραπάνω δεν προβάλλουν ποτέ αυτά τα συνθήματα στην κάλυψή τους.

Πέρα από τα συνθήματα, η ανάλυση των σημερινών μορφών διαμαρτυρίας παραπέμπει σε μια παρόμοια, προοδευτική και

δημοκρατική κατεύθυνση. Μέχρι αυτή τη στιγμή, οι συγκρούσεις στους δρόμους και η αντίσταση στην καθημερινή ζωή συνεχίζονται σε πολλές πόλεις και δήμους. Και όμως, όπως έχει φανεί ακόμη και σε ευρωπαϊκές χώρες, η μαχητικότητα από μόνη της δύσκολα οδηγεί σε μια πραγματική αλλαγή, και σίγουρα όχι σε μια επανάσταση. Ιδιαίτερα στην περίπτωση του Ιράν, όπου η ηγεσία του IRI έχει πει πολλές φορές: δεν πάμε πουθενά, μετά από εμάς έρχεται καμένο έδαφος. Όσον αφορά τον μηχανισμό ασφαλείας τους ο οποίος είναι σχεδιασμένος να συντρίψει κάθε διαμαρτυρία και εξέγερση όπως σχεδόν καμία άλλη χώρα στον κόσμο – μια καθαρή μάχη στους δρόμους κερδίζεται ως επί το πλείστον από το IPI. Ακόμα και αν οι ιρανικές μονάδες κουραστούν ή μπορεί να γίνουν ανασφαλείς επειδή σφάζουν τους δικούς τους ανθρώπους, το IRI μπορεί να καλέσει πολιτοφυλακές από το Λίβανο και την Παλαιστίνη, που λατρεύουν να ειρωνεύονται το ρατσισμό τους και να σκοτώσουν μερικούς επαναστατημένους Ιρανούς. Ο λαός στο Ιράν το γνωρίζει αυτό και το έχει βιώσει οδυνηρά.

Γι’ αυτό τις τελευταίες ημέρες γράφονται και διαδίδονται καλέσματα για απεργίες και μποϊκοτάζ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι κανένα ανεξάρτητο συνδικάτο ή πολιτική ομάδα δεν επιτρέπεται, οι ομάδες που καλούν σε τέτοιου είδους διαμαρτυρίες συνήθως λειτουργούν υπόγεια ή, σε σπάνιες περιπτώσεις, γίνονται ανεκτές λόγω της δημοτικότητάς τους, όπως το ανεξάρτητο συνδικάτο των εκπαιδευτικών, το οποίο είναι πολύ ενεργό τα τελευταία χρόνια και δημιουργεί καλές διασυνδέσεις με εργαζόμενους από άλλους τομείς. Μπορεί να γίνονται ανεκτές, αλλά μετά από κάθε δράση πολλοί ακτιβιστές συλλαμβάνονται – οπότε κατά κάποιον τρόπο, πρέπει επίσης να λειτουργούν υπόγεια. Ήταν οι πρώτοι που κάλεσαν σε γενική απεργία, στη συνέχεια ακολούθησαν ομάδες φοιτητών και περίπου δέκα πανεπιστήμια μποϊκοτάρονται και χρησιμοποιούνται για διαμαρτυρίες, ακόμη και ορισμένοι εργαζόμενοι στους πολύ σημαντικούς τομείς του πετρελαίου αρχίζουν να προετοιμάζονται για απεργία, καθώς και φορτηγατζήδες, οδηγοί λεωφορείων, εκπαιδευτικοί, ακαδημαϊκοί και πολλοί εργαζόμενοι στο λιανικό εμπόριο σχεδιάζουν το ίδιο. Αυτού του είδους η οργάνωση είναι

δημοκρατική και φιλοξενεί πολύ προοδευτικές ιδέες για το πώς πρέπει να μοιάζει μια κοινωνία. Και οι Ιρανοί έχουν συγκεντρώσει εμπειρία σε απεργίες και άλλες δράσεις, γιατί εδώ και χρόνια, καθημερινά διεξάγεται ένας τέτοιος αγώνας, ακόμη και όταν δεν απολαμβάνει μεγάλη προσοχή.

Πού θα οδηγήσει αυτό το κύμα διαμαρτυρίας;

Μπορεί ακόμα και τώρα να είναι πολύ πιθανό οι διαδηλώσεις να κατασταλούν και να συντριβούν, εκατοντάδες να πεθάνουν και αρκετές χιλιάδες να συλληφθούν, να ξυλοκοπηθούν, να βασανιστούν. Για άλλη μια φορά, θα καταβληθεί ένα απίστευτα υψηλό τίμημα για την αναζήτηση της ελευθερίας. Αλλά αυτές οι διαμαρτυρίες τον Σεπτέμβριο του 2022 είναι και πάλι εγγυημένο ότι θα βαθύνουν το χάσμα μεταξύ του πληθυσμού και του IRI. Πόσο βαθύ μπορεί να είναι ένα τέτοιο ρήγμα πριν καταρρεύσουν όλα; Τι μπορεί να συμβεί ακόμη και όταν η IRI έχει πράγματι εξαφανιστεί; Θα υπάρξουν ελεύθερες εκλογές; Και ποιος θα τις κερδίσει; Μια νέα περίπτωση της Συρίας στο Ιράν είναι επίσης πιθανή – ένας μακρύς, ανεξέλεγκτος και βίαιος εμφύλιος πόλεμος και αιματοχυσία, μια χώρα σε πλήρη ερείπια. Αυτός ήταν ένας τεράστιος φόβος μεταξύ των Ιρανών, αλλά τώρα, για άλλη μια φορά, ο θυμός και η απογοήτευση ανατρέπουν τον φόβο. Και αυτό καθιστά πολλά σενάρια και προβλέψεις παρωχημένα – η ομορφιά μιας επαναστατικής κατάστασης είναι ότι τίποτα δεν μπορεί να προβλεφθεί με βεβαιότητα.

- https://www.mei.edu/publications/country-free-fall-corruptocracy-full-swing-why-building-collapse -iran-matters
- https://www.iranintl.com/en/202209236867
- https://iranwire.com/en/iran/107848-iranwire-exclusive-khamenei-may-order-a-massacre/
- https://twitter.com/Balaclava04/status/1575414267570003975
- https://de.statista.com/statistik/daten/studie/259316/umfrage/inflationsrate-im-iran/

- https://beyondeurope.net/707/irans-current-movement/
- https://twitter.com/SlingersCollec1/status/1573827769305268224

Το Τέταρτο Α.Τ. της ΟΜΟΝΟΙΑΣ με μια ρεαλιστική ματιά

Του Νώντα Σκυφτούλη

Φυσικά έγινε βιασμός στο Τέταρτο, γιατί αυτός ακριβώς είναι ο ιδανικός χώρος να μετατραπούν οι πρωτόβγαλτοι αστυνομικοί από σχολές ή από τη βραχυχρόνια εκπαίδευση σε καθάρματα. Το Α.Τ Ομόνοιας, είτε στη Σωκράτους, είτε στη Βερανζέρου, συνεχίζει με την ίδια ένταση να τιμά τις λαμπρές επιδόσεις του 4ου ΑΤ Ομόνοιας. Πάντοτε ορμητήριο βίας των ειδικών δυνάμεων, της άμεσης δράσης, της ομάδας Δίας και των υπηρετούντων σε αυτό. Παρά το γεγονός ότι κάθε τόσο αλλάζει όλο το προσωπικό λόγω σήψης, παραμένει η επιτομή της αγοραίας διαφθοράς χωρίς κανένα όριο και χωρίς κανένα περιορισμό. Και για να το κάνω πιο φραγκοδίφραγκα, όταν λέμε διαφθορά εννοούμε από την θεμελίωσή του και με τη χρονική σειρά, τζόγος από τους παπατζήδες μέχρι τις μπαρμπουτιέρες, εισιτήρια στη μαύρη, πορνεία, ηρωίνη, κλοπές και διαρρήξεις αυτοκινήτων κατά τον έλεγχο γύρω από την Ομόνοια, ηλεκτρονικός τζόγος, καταλήστευση προσφύγων.

Αλλά στο παρελθόν, αυτό το οποίο ήταν το σοβαρό και μας αφορούσε άμεσα και κάτι έπρεπε να κάνουμε ήταν το ξύλο που έπεφτε, το οποίο ήταν θεσμός στο τέταρτο της Ομόνοιας όταν ακόμη ήταν στη Σωκράτους. Λόγω γειτνίασης με τα Εξάρχεια ερχόμασταν σε εμπλοκή με αυτό το τμήμα. Όταν γινόταν εξακρίβωση ή σύλληψη, αν υποψιαζόταν Εξάρχεια, έπεφταν ομαδικά και χτυπούσαν. Το ίδιο έκαναν, φυσικά, σε όλους όσοι πέρναγαν

το κατώφλι του Τετάρτου. Το τροπάριο συνεχίστηκε και στις αρχές της δεκαετίας του 80, όπου μια φάση άλλαξε κάπως την προοπτική. Κάποιοι από Εξάρχεια ξεμονάχιασαν έναν και εστάλει μήνυμα στο Τέταρτο ότι θα έχουμε σκληρότερα αντίποινα σε περίπτωση βασανισμών, πράγμα το οποίο είναι εγγεγραμμένο από τότε και το οποίο μου υπενθύμισε ο Διοικητής 30 χρόνια αργότερα, όταν με πήγαν για μια εμπλοκή που είχα με την άμεση δράση.

θα φέρω δύο παραδείγματα που συνέβησαν πριν 10-15 χρόνια, τριβής και χρόνιας εμπειρίας, πάνω στην συνήθη καθημερινότητα της διαφθοράς του 4ου και στην φανερή δραστηριότητα των μπάτσων της Ομόνοιας που χρησιμοποιούν σαν ορμητήριο το 4ο Α.Τ., για να αντιληφθούμε το κλίμα που επικρατεί στο τμήμα αυτό.

Γυρνώντας νύχτα από την αγορά της Αθηνάς, με μηχανάκι χωρίς αριθμό με τον φίλο μου Γρηγόρη Τσιλιμαντό, μας πλησιάζει το 100 για να σταματήσουμε και ταυτόχρονα ο οδηγός μου λέει «Σκυφτούλη θα σε γαμήσω». Γκαζώνω και φεύγω, στρίβω Σοφοκλέους και αυτός βγάζει το πιστόλι στο ένα χέρι και στο άλλο το τιμόνι, κάνει μανούβρες, μπαίνει στο αντίθετο ρεύμα και συνεχίζει να φωνάζει θα σε κάνω θα σε ράνω κλπ. Τον γράφω, συνεχίζω και στη Γερανίου στο στενό με προλαβαίνει. Εκεί συνεχίζει τις απειλές, τα βρισίδια και να με ρωτάει επιτακτικά τίνος είναι το μηχανάκι. Του λέω στο αυτί, όπως μας είχαν στον τοίχο. «Όσο φωνάζεις και χτυπιέσαι, τίνος είναι το Μηχανάκι δεν θα μάθεις ποτέ». «Δεν σε φοβάμαι», μου έλεγε, «και αν μου στείλεις κανέναν απο πίσω, θα προλάβω» και άλλες παπαριές. «Εμένα με λένε Τσαπάρα» (έτσι τον έλεγαν πράγματι και μπορείτε να τον βρείτε, αλλά δεν χρειάζεται άλλο διαπόμπευση) «και δεν σε φοβάμαι». Ηταν γνωστός, είχε κάνει την Ομόνοια άνω κάτω και είχε αποκτήσει όνομα. Κάου μπούς που λέμε. Μας συνέλαβε και μας πήγε στο Τέταρτο (Σωκράτους) και κατά την είσοδο στο τμήμα να φωνάζει και να διαφημίζει το προϊόν της σύλληψης. «Κοιτάξτε ποιους σας έφερα». Μόλις πάμε στον αξιωματικό υπηρεσίας, άρχισα εγώ τα γαλλικά. «Να τον συλλάβετε αμέσως, είναι τρελός

και επικίνδυνος» και άλλα τέτοια, ψαρώνει και το σκάει ο Τσαπάρας. Περνάει κάνα δίωρο, φεύγουμε, μας έφεραν και το μηχανάκι, χωρίς πινακίδες το πήραμε, και γυρίσαμε στα Εξάρχεια. Δεν έμαθε κανείς ποτέ τίνος είναι το μηχανάκι, διότι κακός μπάτσος είναι καλή τύχη, που λέμε.

Σε μια βδομάδα τον βλέπω Ιουλιανού να ψειρίζει αυτοκίνητο μεταναστών σε έλεγχο που έκανε. Κρατήθηκα. Την επόμενη βδομάδα συλλαμβάνεται από το εσωτερικών υποθέσεων για κατοχή και διακίνηση ηρωίνης, την οποία είχε μέσα στο περιπολικό. Περνάει ανακριτή και προφυλακίζεται για κακή του τύχη στον Κορυδαλλό. Κάθε Σάββατο στα μπάνια στο υπόγειο, τρώει ξύλο από διάφορους που τον γνώρισαν και τους είχε ξεζουμίσει. Μάλιστα, μου παρήγγειλαν να τον δείρουν από εμένα και εγώ αρνήθηκα και τους είπα ότι θα τον βρω έξω να μου ζητήσει συγγνώμη. Βγήκε, αφού η αδερφή του έβγαινε στα κανάλια και κατήγγειλε το ξύλο και ότι κινδύνευε, πράγμα το οποίο ήταν αληθές. Βγήκε, τον είδα σε ένα μαγαζί, φτωχό και ηττημένο, δεν τον πείραξα, αλλά μόνος του έφυγε γρήγορα.

Σε μιά άλλη εμπλοκή στη Σολωμού, όπως κατέβαινα με αμάξι γυρνώντας σπίτι, βλέπω ένα περιπολικό σταματημένο να έχει στριμώξει τις μαύρες γυναίκες που έκαναν πιάτσα και έψαχναν τις τσάντες τους. Κατάλαβα ότι τις κλέβουν, σταματάω τους λέω «τι κάνετε ρε μάγκες; Σας βλέπουμε, δεν ντρέπεστε; Κλέβετε τις κοπέλες;». «Και συ ποιος είσαι;» και αρχίσαμε τα μπινελίκια, πήγαμε στο τμήμα μέχρι το πρωί. Το πρωί ήρθε ο Διοικητής (είχε αλλάξει όλο το τμήμα πάλι και είχε περάσει μια βδομάδα από την αλληλοκακοποίηση στην οποία υποχρέωσαν δύο μετανάστες και το τραβούσαν και βίντεο) και μου λέει «ό,τι και να ‘ναι, δεν πρέπει να κάνετε αντίποινα σε ένα απλό παιδί, αστυνομικό, τώρα όμως θα πας δικαστήριο γιατί τον αποκάλεσες ρατσιστή και φασίστα».

Εντάξει, πήγα. Οι μπάτσοι του 4ου δεν είναι του 16^{ου}, η μόνη γλώσσα που ξέρουν είναι αυτή που από μικροί μαθαίνουν, του τσαμπουκά και της διαφθοράς. Κοινωνικοποιούνται με αυτές τις

αξίες από τους πιο έμπειρους συναδέλφους τους. Παρά τις κάθε τόσο ριζικές εκκαθαρίσεις, παρά τις αλλαγές διοικητών, το DNA δεν αλλάζει. Ειναι τελικά όλοι καθάρματα στο τέταρτο; Όχι, αλλά δεν μπορούν να αλλάξουν τα πράγματα μέσα στο τμήμα. Ο Φρουρός τούς είδε να ανεβαίνουν με την κοπέλα και το κατέθεσε, αλλά δεν τους εμπόδισε ο δειλός. Το τμήμα αυτό δε θα μπορούσε να μείνει στην απέξω τον Δεκέμβρη του 08, στο οποίο έγινε η πιο οργανωμένη και συνειδητή παρέμβαση. Για την επόμενη φορά έχουν μαζευτεί περισσότερα. Εμπουκά Μαμάν Σούμπεκ, Ζακ Κωστόπουλος/ Zackie Oh, ο πρόσφατος βιασμός…

Γι' αυτό, κλείστε το.

Παναγιώτης Τσιαμούρας – Το βλέμμα της Λάικα και ο «τρόμος της όρθιας στάσης»

«Τώρα εγώ θα ήθελα να ρωτήσω όποιον με ακούει, περιμένοντας απάντηση ασφαλώς μόνο στην καρδιά: Πιστεύετε στ' αλήθεια ότι η ανθρώπινη ζωή είναι πάντα και μόνο θρίαμβος σε βάρος του άλλου;», Anna Maria Ortese, *Corpo celeste*, Adelphi, 1997, σ. 32.

Πριν 65 χρόνια, στις 3 Νοεμβρίου 1957, σαράντα χρόνια από την Οκτωβριανή Επανάσταση, στην καρδιά του Ψυχρού Πολέμου, των ανταγωνισμών και του αγώνα για την κατάκτηση του διαστήματος, οι Σοβιετικοί υποχρεώνουν την ημίαιμη σκυλίτσα Λάικα να επιβιβαστεί στον διαστημικό δορυφόρο Σπούτνικ 2, με σκοπό να

είναι το πρώτο ζωντανό πλάσμα που θα τεθεί σε τροχιά γύρω από τη Γη. Όπως θα σημειώσει η Χάνα Άρεντ, το γεγονός χαιρετίστηκε και αποθεώθηκε ως ένα βήμα προς την απελευθέρωση των ανθρώπων από τη γήινη φυλακή: «βήμα διαφυγής των ανθρώπων από τη φυλακή της γης».[1] Ήταν όμως μονάχα αυτό;

Αν και στον δορυφόρο υπήρχαν νερό και τροφή, δεν είχε γίνει καμιά πρόβλεψη για ασφαλή επιστροφή της, επομένως η μοίρα της Λάικα ήταν εξαρχής προδιαγεγραμμένη: βέβαιος θάνατος. Από την άποψη αυτή η αποστολή της Λάικα στο διάστημα δεν ήταν μια «αποστολή αυτοκτονίας»,[2] καθώς η αυτοκτονία προϋποθέτει την εκούσια, συνειδητή και με πρόθεση αφαίρεση της ζωής, αλλά μια ξεκάθαρη δολοφονία. Παρά τους τότε ισχυρισμούς των Σοβιετικών, ότι η Λάικα επέζησε για πάνω από τέσσερις ημέρες, σύμφωνα με όσα έρχονται στο φως τις τελευταίες δεκαετίες, η Λάικα σταμάτησε να δίνει σημεία ζωής λίγο μετά την εκτόξευση – ο θάνατός της θα πρέπει να ήταν επώδυνος, αποτέλεσμα ενός συνδυασμού θερμοπληξίας, καταπόνησης και ακραίου στρες. Είναι λοιπόν ξεκάθαρο πως δεν ανήκει σε αυτή ο θλιβερός τίτλος του «πρώτου ζωντανού οργανισμού στο διάστημα», καθώς στην πραγματικότητα στο διάστημα θα πρέπει να έφτασε όχι ένα ζωντανό πλάσμα, αλλά ένα νεκρό σκυλί. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένων των διαφορετικών εκδοχών ως προς το ποιες ήταν πραγματικά οι τελευταίες στιγμές της Λάικα, παραμένει το γεγονός ότι ο Σπούτνικ 2 έγινε το διαστημικό φέρετρο της Λάικα, μέχρι τη στιγμή που θα καεί κατά την επανείσοδό του στην ατμόσφαιρα της Γης (14 Απριλίου 1958). Από την άλλη, ακόμη αν δεχτούμε την επίσημη εκδοχή, πως «κατά τη διάρκεια αυτού του εκπληκτικού ταξιδιού, η Λάικα δεν έχασε καθόλου τη φυσική ηρεμία της» και πως ο θάνατός της υπήρξε «πολύ γλυκός», είναι αναμφισβήτητο ότι η Λάικα, δίχως καθόλου η ίδια να το επιθυμεί, εγκαινιάζει την κυρίαρχη σήμερα ρητορική της «ευημερίας των ζώων» και του «ευτυχισμένου κρέατος»: σε καταδικάζω σε θάνατο, αλλά προηγουμένως σε μεταχειρίζομαι καλά – ή τουλάχιστον προσποιούμαι ότι το κάνω. Περιττεύει ασφαλώς να σημειώσουμε τις ταλαιπωρίες που υπέστη η Λάικα, προκειμένου να είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις ενός τέτοιου

ταξιδιού: ενέσεις, εξετάσεις, σύρματα στο κορμί, στενότητα χώρου, η αίσθηση της έλλειψης βαρύτητας, δονήσεις, «ταξίδια» σε φυγόκεντρους να προκαλούν ναυτία και πάει λέγοντας.

Μια άχρηστη θυσία; Ναι, τώρα μπορούμε να το πούμε. Όπως θα δηλώσει το 1998, ο Όλεγκ Γκαζένκο, ένας από τους τότε εκπαιδευτές της Λάικα, «όσο περνάει ο καιρός, μετανιώνω όλο και πιο πολύ για την επιλογή μας. Δεν ήταν απαραίτητη εκείνη η αποστολή, αφού όσα μάθαμε από αυτή δεν ήταν τόσα ώστε να δικαιολογούν τον θάνατο του σκύλου».[3] Το πείραμα αποσκοπούσε περισσότερο να αποτελέσει ένα πολιτικό μήνυμα παρά να προετοιμάσει έστω και με αυτόν τον αποτρόπαιο τρόπο τον δρόμο σε μια ανθρώπινη αποστολή. Και δεν πρόκειται μόνο για τη Λάικα, αν και αυτή άθελά της έγινε τόσο δημοφιλής. Όταν ο Νιλ Άρμστρονγκ, στις 20 Ιουλίου 1969, πάτησε το πόδι του στο φεγγάρι, κάνοντας τη γνωστή δήλωση: «Ένα μικρό βήμα για έναν άνθρωπο, ένα τεράστιο *βήμα* για την ανθρωπότητα», είχε φροντίσει να λησμονήσει ότι αυτό κάθε άλλο παρά ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα και πως δυστυχώς τα πρώτα «βήματα» δεν ήταν ανθρώπινα, αλλά των εκατοντάδων ζώων, της Λάικα όπως και όλων των υπόλοιπων μη ανθρώπινων, που προηγήθηκαν του βήματος των αστροναυτών. Ζώων που η ανθρώπινη ματαιοδοξία και ξιπασιά, όχι μόνο η επιστημονική περιέργεια, αλλά και τα συμφέροντα των βιομηχανικών και στρατιωτικών συγκροτημάτων, υποχρέωσαν να βιώσουν εμπειρίες από τις οποίες τα ίδια θα προτιμούσαν να μείνουν μακριά: αν οι Σοβιετικοί είχαν «αδυναμία» στους σκύλους, οι επιστήμονες των ΗΠΑ προτιμούσαν τους πιθήκους[4] και εκείνοι της Γαλλίας τις γάτες – οι τελευταίοι το φθινόπωρο του 1963, σε διάστημα λίγων ημερών, θα εκτοξεύσουν δύο· η δεύτερη θα πεθάνει στη διάρκεια του πειράματος. Σε γενικές γραμμές στο διάστημα έχουν ταξιδέψει και συνεχίζουν να ταξιδεύουν (βλ. τα πειράματα που διεξάγονται στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό) τα πλέον απίθανα ζώα: από χελώνες, κατσαρίδες και αρουραίους μέχρι τα μικροσκοπικά βραδύπορα και τα καλαμάρια, καθώς τα έχουμε μετατρέψει με το ζόρι σε «εθελοντές», κοινώς σε πειραματόζωα: υποτίθεται θυσία για την «πρόοδο» της (ανθρώπινης) επιστημονικής γνώσης.

Η Λάικα είναι ένα από τα ζώα που θανατώθηκαν για τους ανθρώπους και που οι τελευταίοι φρόντισαν να τα παρουσιάσουν ως «ήρωες» και ως «συντρόφους στο ταξίδι για την κατάκτηση του διαστήματος», να τα τιμήσουν με γραμματόσημα, τραγούδια και μνημεία. Αλλά υπήρξαν και εκείνα τα ζώα που γρήγορα κατάλαβαν πού κοίταζε το ανθρώπινο βλέμμα και μάλλον δεν του έτρεφαν την παραμικρή εμπιστοσύνη. Για παράδειγμα, λιγότερο ήρωες ίσως, αλλά πολύ πιο υποψιασμένοι και οξυδερκείς υπήρξαν δύο σκύλοι της σοβιετικής ομάδας: οι Μπόλικ (1951) και Σμαλάια (1954) οι οποίοι, αφού υπέστησαν τη σχετική «εκπαίδευση», καταλαβαίνοντας μάλλον τι τους περίμενε, φρόντισαν να δραπετεύσουν λίγες ώρες πριν την εκτόξευση.

Σε μία από τις τελευταίες φωτογραφίες της η Λάικα, μέσα από εκείνο το πελώριο μηχάνημα όπου οι επιστήμονες την είχαν κλείσει, μας κοιτάζει, με βλέμμα που φαίνεται να ζητάει χάρη. Αλλά το δικό μας βλέμμα ήταν και είναι στραμμένο αλλού. Αν για κάποια στιγμή φροντίζαμε να συναντηθούν τα βλέμματά μας, ίσως διακρίναμε στα μάτια της όσα ένιωσε και περιέγραψε η Ρόζα Λούξεμπουργκ, στην περίφημη επιστολή της προς τη *Σόνια Λίμπκνεχτ (μέσα Δεκεμβρίου* 1917), για τα βασανισμένα βουβάλια της Ρουμανίας – την οποία τόσο αρέσκονται να μνημονεύουν ορθόδοξοι αριστεροί και «κομμουνιστές», υποτίθεται για να υπογραμμίσουν την ευαισθησία της, αλλά στη συντριπτική πλειονότητά τους δίχως οι ίδιοι να δείχνουν την ελάχιστη διάθεση να υιοθετήσουν μια ανάλογη στάση ενσυναίσθησης απέναντι στα μη ανθρώπινα πλάσματα.

…Αχ, Σονίτσκα καλή μου, πρόσφατα σφίχτηκε η καρδιά μου. Στον προαύλιο χώρο που περπατώ φτάνουν συχνά κάρα του στρατού, φορτωμένα τσουβάλια ή παλιά χιτώνια και πουκάμισα από το μέτωπο· μερικές φορές λεκιασμένα με αίμα… ξεφορτώνονται εδώ, στέλνονται στα κελιά των γυναικών για να μπαλωθούν και μετά πάνε πίσω για να χρησιμοποιηθούν ξανά από τον στρατό. Τις προάλλες ένα από αυτά τα κάρα το έσερναν βούβαλοι αντί για άλογα. Δεν είχα ξαναδεί ποτέ από τόσο κοντά αυτά τα πλάσματα.

Είναι πολύ πιο γεροδεμένα από τα δικά μας βόδια, με επίπεδα κεφάλια και κέρατα έντονα κυρτά προς τα κάτω, κι έτσι τα κρανία τους μάλλον μοιάζουν με των προβάτων. Είναι κατάμαυρα με μεγάλα ήρεμα μάτια. Έρχονται από τη Ρουμανία, είναι τρόπαια του πολέμου… Οι στρατιώτες που οδηγούσαν το κάρο είπαν πως ήταν πολύ δύσκολο να πιάσεις αυτά τα ζώα, που έτρεχαν διαρκώς άγρια, κι ακόμη πιο δύσκολο να τα χαλιναγωγήσεις – γιατί είχαν μάθει να είναι ελεύθερα. Τα είχαν ξυλοκοπήσει δίχως οίκτο, μέχρι να μάθουν ότι είχαν χάσει τον πόλεμο – σύμφωνα με την αρχή του «vae victis» (*σ.σ.* ουαί τοις ηττημένοις). Υπάρχουν καμιά εκατοσταριά στο Βρότσλαβ και μόνο. Ήταν συνηθισμένα στα πλούσια ρουμανικά λιβάδια και εδώ πρέπει να τα βγάλουν πέρα με λιγοστή άπαχη ζωοτροφή. Τα εκμεταλλεύονται αδίστακτα, να κουβαλάνε βαριά φορτία, να δουλεύουν μέχρι πραγματικά να πεθάνουν. Πριν από λίγες μέρες ήρθε ένα κάρο με τσουβάλια, τόσο υπερφορτωμένο που τα βουβάλια δεν κατάφερναν να το σύρουν και να περάσουν το κατώφλι της πύλης. Ο στρατιώτης συνοδός, ένας φρικτός τύπος, άρχισε να χτυπάει τα φτωχά ζώα, με τη σκληρή λαβή του μαστίγιου του, τόσο βάρβαρα που η επόπτρια της πύλης, αγανακτισμένη, τον ρώτησε αν νιώθει έστω κάποια συμπόνια για τα ζώα. «Ούτε για εμάς τους ανθρώπους νιώθει κάποιος συμπόνια» απάντησε με ένα σατανικό γέλιο και υπερδιπλασίασε τις βουρδουλιές… Στο τέλος τα βουβάλια κατάφεραν να σύρουν το φορτίο, και να αποφύγουν τα χειρότερα, αλλά ένα από αυτά αιμορραγούσε… Σονίτσκα, ξέρεις πως το δέρμα των βουβαλιών φημίζεται για το πάχος και την ανθεκτικότητά του, κι όμως είχε κατακοπεί. Την ώρα της εκφόρτωσης τα ζώα στέκονταν βουβά, απόλυτα εξαντλημένα, εντελώς ακίνητα. Εκείνο που αιμορραγούσε κοιτούσε μακριά μπροστά του και στο μαύρο του πρόσωπο και στα ήρεμα μαύρα μάτια του είχε την έκφραση παιδιού που είχε κλάψει. Ενός παιδιού που έχει τιμωρηθεί άγρια και δεν ξέρει γιατί κι ούτε ξέρει πώς να ξεφύγει από αυτό το μαρτύριο της ωμής βίας… Εγώ στεκόμουν εκεί και το ζώο με κοίταξε· δάκρυα έτρεξαν από τα μάτια μου – ήταν τα δικά *του* δάκρυα. Τα βάσανα ενός πολυαγαπημένου μου αδερφού δεν θα μπορούσαν να με συγκινήσουν πιο βαθιά από όσο η ανικανότητά μου μπροστά σε αυτή τη βουβή οδύνη. Πόσο μακριά, πόσο άπιαστα, πόσο χαμένα

ήταν τα πλούσια πράσινα λιβάδια της Ρουμανίας! Πόσο διαφορετικά εκεί έλαμπε ο ήλιος και φυσούσε ο άνεμος· πόσο διαφορετικά ήταν εκεί με το όμορφο τραγούδι των πουλιών και το μελωδικό μουγκανητό των βοδιών! Αντίθετα εδώ: η φρικτή αυτή ξένη πόλη, ο αποπνικτικός στάβλος, το βρομερό σανό ανακατεμένο με σάπιο άχυρο, οι παράξενοι απαίσιοι άνθρωποι και τα χτυπήματα, το αίμα να τρέχει από ανοιχτές πληγές… Φτωχέ μου βούβαλε, φτωχέ αγαπημένε αδερφέ μου, είμαι τόσο ανίσχυρη, τόσο άφωνη όσο εσύ. Είμαι ένα μ’ εσένα στον πόνο, στην αδυναμία, στη νοσταλγία. Στο μεταξύ οι κρατούμενες συνωστίζονταν η μια πάνω στην άλλη καθώς ξεφόρτωναν γρήγορα το κάρο και κουβαλούσαν τα βαριά σακιά μέσα στο κτίριο. Αντίθετα ο στρατιώτης με τα χέρια στις τσέπες βημάτιζε πάνω κάτω στο προαύλιο, χαμογελώντας μόνος του, ενώ σφύριζε έναν γνωστό σκοπό. Όλο το μεγαλείο του πολέμου πέρασε μπροστά από τα μάτια μου.[5]

Ότι αυτή η αγάπη της για τα κάθε είδους ζώα, τα φυτά και τη φύση ήταν ελάχιστη ορθόδοξη και δύσκολα θα γινόταν αποδεκτή από τους σκληροπυρηνικούς «επαναστάτες» του κόμματος το αντιλαμβανόταν και η ίδια η Λούξεμπουργκ, όπως σημειώνει σε μια άλλη –λιγότερο γνωστή αυτήν τη φορά– επιστολή της πάλι προς τη Σόνια Λίμπκνεχτ με ημερομηνία 2 Μαΐου 1917.

Τι διαβάζω; Κυρίως βιβλία φυσικών επιστημών: βοτανικής και ζωολογίας. Χθες μάλιστα διάβασα κάτι για τις αιτίες της μείωσης των ωδικών πουλιών στη Γερμανία: είναι η αυξανόμενη ορθολογική καλλιέργεια των δασών και των κήπων και η γεωργία που σιγά σιγά καταστρέφουν όλες τις φυσικές συνθήκες φωλεοποίησης και διατροφής τους – κούφια δέντρα, ακαλλιέργητες εκτάσεις, θάμνοι και μικρά δέντρα, ξηρά φύλλα στο έδαφος των κήπων. Στενοχωρήθηκα πολύ, όταν το διάβασα. Δεν είναι τόσο το τραγούδι για τους ανθρώπους που μ’ ενδιαφέρει, αλλά η εικόνα του σιωπηλού, αδυσώπητου μαρασμού αυτών των μικρών πλασμάτων

που μου προκαλεί τέτοια θλίψη, ώστε να δακρύζω. Μου φέρνει στο μυαλό ένα ρωσικό βιβλίο του καθηγητή Ζίμπερ[6] για τον μαρασμό των ερυθρόδερμων της Βόρειας Αμερικής, που διάβασα όταν ήμουν στη Ζυρίχη: και αυτοί σιγά σιγά εκδιώχθηκαν από τα εδάφη τους από τους πολιτισμένους ανθρώπους και καταδικάστηκαν σε έναν σιωπηλό, βάναυσο μαρασμό. Δίχως να παρεξηγηθώ, εγώ είμαι άρρωστη, αν τώρα το καθετί με συγκλονίζει βαθιά. Κι όμως, ξέρεις; Μερικές φορές έχω την αίσθηση πως δεν είμαι καθόλου ένα πραγματικό ανθρώπινο πλάσμα, αλλά ένα οποιοδήποτε πουλί ή κάποιο άλλο ζώο σε όχι τόσο πετυχημένη ανθρώπινη μορφή. Μέσα μου αισθάνομαι περισσότερο στο σπίτι μου στη γωνίτσα ενός κήπου ή όπως εδώ σε ένα λιβάδι μες στα χορτάρια και στις σφήκες παρά σε ένα συνέδριο του κόμματος. Ασφαλώς σ’ εσένα μπορώ άνετα να τα εκμυστηρευτώ αυτά, αφού δεν θα σπεύσεις να με υποψιαστείς ότι προδίδω τον σοσιαλισμό. Γνωρίζεις ότι παρ’ όλα αυτά ελπίζω να πεθάνω στο μετερίζι μου: στα οδοφράγματα ή στη φυλακή. Όμως το βαθύτερο εγώ μου ανήκει περισσότερο στα πουλιά παρά στους «συντρόφους» μου.[7]

Ίσως πάλι θα μπορούσαμε να δούμε όσα θα σημειώσει ο Γκούσταβ Λαντάουερ (1870–1919) –και αυτός θύμα των ακροδεξιών παραστρατιωτικών και της αντίδρασης που κατέπνιξε τα γερμανικά επαναστατικά εγχειρήματα– στο δοκίμιο που αφιέρωσε στο «ζωικό θεμέλιο» που είναι κοινό σε όλα τα πλάσματα (1918). Εκεί ο Λαντάουερ θυμίζει ότι κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού του ένιωσε στοργή ακόμη και για μια μύγα και, αφού στοχάστηκε «τα σκοινιά συμπάθειας που μας έλκουν προς όλα τα ζώα και προς ολάκερο τον κόσμο», υποστηρίζει ότι «οφείλουμε να σταθούμε στη ζωότητά μας και να τη στοχαστούμε», για να βρούμε πιο ελεύθερη και αυθεντική την ανθρωπότητά μας».[8]

Εξάλλου, αν συνεχίσουμε να μη θέλουμε το δικό μας βλέμμα να ανταμωθεί με το βλέμμα των μη ανθρώπινων υπάρξεων, κινδυνεύουμε να μην αντιληφθούμε ούτε την απουσία αέρα και χώρου, ούτε την εξαφάνιση των δέντρων και των μη ανθρώπινων υπάρξεων, όταν κάθε τετραγωνικό μέτρο θα έχει καταληφθεί από

έναν άνθρωπο και θα είναι ορατό το τέλος του ουράνιου σώματος πάνω στο οποίο εξακολουθούμε να ζούμε. Για πόσο ακόμα;

Όταν τα δηλητηριώδη αέρια δεν θα επαρκούν πια, κάποιος άνθρωπος σαν όλους τους άλλους στα απόκρυφα ενός δωματίου αυτού του κόσμου θα ανακαλύψει ένα ασύγκριτο εκρηκτικό, μπροστά στο οποίο όλα τα σημερινά εκρηκτικά θα μοιάζουν αθώα παιχνιδάκια. Και μετά ένας άλλος άνθρωπος, κι αυτός σαν όλους τους άλλους, μόνο λίγο πιο άρρωστος, θα κλέψει αυτό το εκρηκτικό και θα σκαρφαλώσει στο κέντρο της γης, για να το τοποθετήσει στο σημείο εκείνο όπου θα φέρει το μέγιστο αποτέλεσμα. θα γίνει μια φοβερή έκρηξη που κανείς δεν θα προλάβει ν' ακούσει και η γη, αφού θα ξαναπάρει τη μορφή του νεφελώματος, θα περιπλανιέται στους αιθέρες δίχως παράσιτα και δίχως αρρώστιες.[9]

Το βλέμμα της Λάικα επιστρέφει κάθε φορά που αντιστεκόμαστε στην παράλογη καθημερινή καταδίκη ενός ανυπολόγιστου αριθμού ζώων όπως –θα πρέπει να– επιστρέφει κάθε φορά που διεκδικούμε ένα μέλλον διαφορετικό από αυτό που μας επιφυλάσσει η ανθρωποκεντρική υπεροψία. Αλλά κι εμείς θα πρέπει να επιστρέφουμε σε εκείνο σε βλέμμα κάθε φορά που θέλουμε να ανοίξουμε έναν τρόπο διαφυγής από μια αρπακτική οικονομική και πολιτική πραγματικότητα που δεν θα είναι παγιωμένη στις επιταγές του ανθρωποκεντρισμού. Γιατί η Λάικα μας νεύει προς μια άλλη πραγματικότητα, προς ένα άλλο μέλλον όπου το πρωτεύον δεν θα είναι απλώς η (ευτυχισμένη) αποανάπτυξη, η με κάθε τρόπο όσο γίνεται μεγαλύτερη επιβίωση του είδους μας πάνω σε έναν πλανήτη κατοικημένο από έμψυχους και «άψυχους» πόρους, τους οποίους πρέπει μονάχα να εκμεταλλευόμαστε με περισσότερη σύνεση και προνοητικότητα, αλλά όπου αποδεχόμενοι την κοινή θνητότητα των αισθανόμενων όντων θα βλέπουμε στον άλλο ως δυνατότητα λύτρωσης και αναγέννησης. Επομένως όχι τόσο και όχι κυρίως μια οικονομική όσο και προπαντός μια ανθρωπολογική

αποανάπτυξη, μια νέα ανθρωπογένεση, μια επαναφορά του είδους μας στη χοϊκότητά του, γιατί, όπως θα γράψει ο Ελίας *Κανέττι,* αναφερόμενος στον Φραντς Κάφκα, δεν υπάρχει άλλη οδός λύτρωσης.

Σ’ ένα γράμμα στη Φελίτσε [ο Κάφκα] δημιουργεί την καταπληκτική φράση «ο τρόμος της όρθιας στάσης». Ερμηνεύει ένα όνειρο που είχε δει εκείνη, και από την ερμηνεία που δίνει δεν είναι δύσκολο να μαντέψουμε το περιεχόμενό του. «Αντίθετα, θέλω να ερμηνεύσω το όνειρό σου. Εάν δεν είχες ξαπλώσει καταγής ανάμεσα στα ζώα, δεν θα μπορούσες να δεις τον ουρανό με τ’ αστέρια και δεν θα είχες λυτρωθεί. Δεν θα είχες ξεπεράσει τον τρόμο της όρθιας στάσης. Το ίδιο συμβαίνει και σε μένα: είναι ένα κοινό όνειρο, που ονειρεύτηκες και για τους δυο μας». Πρέπει να ξαπλώσει κανείς καταγής, ανάμεσα στα ζώα, για να λυτρωθεί. Η όρθια στάση σημαίνει την εξουσία των ανθρώπων πάνω στα ζώα· αλλά ειδικά σ’ αυτήν την προφανή στάση εξουσίας του ο άνθρωπος είναι εκτεθειμένος, ορατός και ευάλωτος. Γιατί αυτή η εξουσία είναι συγχρόνως και ενοχή, και μόνο όταν ξαπλώνει κανείς καταγής ανάμεσα στα ζώα μπορεί να δει τα άστρα που τον λυτρώνουν από αυτή την τρομαχτική εξουσία του ανθρώπου.[10]

[1] Χάννα Άρεντ, Η ανθρώπινη κατάσταση (Vita activa), μτφ. Στέφανος Ροζάνης & Γεράσιμος Λυκιαρδόπουλος, Γνώση, 1986, σ. 11.

[2] Ιωσήφ Α. Μποτετζάγιας, Η ανθρώπινη ιστορία των σκύλων, Αλεξάνδρεια, 2017, σ. 162.

[3] Βλ. και https://el.wikipedia.org.

[4] Ένα χρόνο μετά τη Λάικα, στις 13 Δεκεμβρίου 1958, οι ΗΠΑ θα στείλουν σε ύψος περίπου 500 χιλιομέτρων τον μικρό πίθηκο Γκόρντο, που δεν θα επιστρέψει ζωντανός: η κάψουλα του θα πέσει στον Ατλαντικό Ωκεανό, αλλά δεν θα βρεθεί ποτέ.

[5] Ολόκληρη η επιστολή –εδώ τροποποιημένη μετάφραση– και στο https://www.efsyn.gr/nisides/179042_100-hronia-apo-ti-dolofonia-tis-kokkinis-rozas. Το επεισόδιο αποτελεί ένα προμήνυμα της βαρβαρότητας που έμελλε να χτυπήσει και την ίδια τη Λούξεμπουργκ. Ωστόσο από εκείνη τη συνάντηση φαίνεται να έρχεται και ένα μακρινό φως, σχεδόν μια έκλαμψη. Στην ενσυναίσθηση που συνδέει τη φυλακισμένη με το τραυματισμένο ζώο διαφαίνεται μια μορφή αντίστασης, μια απάντηση στην ανθρώπινη αγριότητα. Και πράγματι αυτή η ικανότητα της Λούξεμπουργκ να νιώθει ότι στον πόνο και στην οδύνη συνδέεται με το ζώο ήταν ένας τρόπος –ίσως ακόμη πιο ριζοσπαστικός– να ξανασκεφτεί τον άνθρωπο. Ούτε μπορούσε να υπάρξει πιο επείγον καθήκον: σε εκείνο το ενσυναισθητικό βίωμα αντανακλάτο η καταστροφή που, στο ανθρωπολογικό επίπεδο, αντιπροσώπευε ο πόλεμος· αλλά την ίδια στιγμή υπήρχε και η απόπειρα να φανταστούμε έναν δρόμο σωτηρίας για ανθρώπους και ζώα.

[6] Ο Νικολάι Ιβάνοβιτς Ζίμπερ (1844-1888) ήταν ουκρανός οικονομολόγος, καθηγητής και ένας από τους πρώτους υποστηρικτές του μαρξισμού την περίοδο της Ρωσικής Αυτοκρατορίας.

[7] Rosa Luxemburg, Lettere 1893-1919, σε επιμ. Lelio Basso & Gabriella Bonacchi, Editori Riuniti, 1979, σσ. 229-232, το απόσπασμα στη σ. 231.

[8] Gustav Landauer, «Von der tierischen Grundlage», σε Werkausgabe, τόμ. III: Dichter, Ketzer, Außenseiter: Essays und Reden zu Literatur, Philosophie, Judentum, σε επιμ. Gert Mattenklott & Hanna Delf, Akademie Verlag, 1997, σσ. 221-226.

[9] Ίταλο Σβέβο, Η συνείδηση του Ζήνωνα, μτφ. Κούλα Καφετζή, Το Βήμα βιβλιοθήκη, 2007, σ. 462, μετάφραση τροποποιημένη.

Ωστόσο ένας από τους πρώτους που περιέγραψαν τις συνέπειες της χρησιμοποίησης των ζώων για στρατιωτικούς-πολεμικούς σκοπούς εκ μέρους των ανθρώπων είναι ο Λουκρήτιος στο De rerum natura (βλ. Λουκρητίου, Περί Φύσεως. Η κληρονομιά ενός επίμονου κηπουρού, προλ.-μτφ.-σημ. Θεόδωρος Δ. Παπαγγελής, Gutenberg, 2021) σε ένα αξεπέραστου ρεαλισμού απόσπασμα το οποίο ακόμη και σήμερα, ύστερα από πάνω από δύο χιλιάδες χρόνια, εξακολουθεί να συγκλονίζει με την ωμότητα της περιγραφής (5.1308-1340), από το οποίο αντιγράφουμε εδώ μονάχα τους τελευταίους στίχους: «Κι αυτοί που πίστευαν πως τα θεριά τα είχαν από πριν καλά δαμάσει/ τα βλέπαν τώρα να λυσσομανάν την ώρα του πολέμου και της δράσης/ απ' τις πληγές τους, από τις κραυγές, τον πανικό, το φόβο, την αντάρα – / εκτός ελέγχου όλα, και κανείς δεν είχε τρόπο να τα κουμαντάρει./ Σκορπίζαν σε διάφορες μεριές τα θηριώδη κτήνη, σαν τα βόδια/ της Λουκανίας [ελέφαντες] που εδώ κι εκεί σκορπίζουν χτυπημένα από μαχαίρι/ αφήνοντας ξοπίσω τους πληγές και χαλασμό, κι όχι σ' εχθρούς μονάχα».

[10] Elias Canetti, Η άλλη δίκη. Τα γράμματα του Κάφκα στη Φελίτσε, μτφ. Αλέξανδρος Ίσαρης, Scripta, 2002, σ. 103.

God Said Give 'Em Drum Machines: Μια συνέντευξη με τον σκηνοθέτη του ντοκιμαντέρ και μια εξερεύνηση της

πολιτικής καρδιάς της techno του Ντιτρόιτ

του Γιώργου Καραθανάση

Με αφορμή την προβολή, στις 28ες Νύχτες Πρεμιέρας, του μουσικού ντοκιμαντέρ God Said Give 'Em Drum Machines, μιλήσαμε με τον σκηνοθέτη που υπογράφει το έργο, τον Kristian R. Hill. Πρόκειται για μια εξερεύνηση της μουσικής κουλτούρας της μαύρης κοινότητας της πόλης του Ντιτρόιτ των αρχών του 1980. Μέσα από τις προσωπικές αφηγήσεις κάποιων εκ των πρωτεργατών, παρουσιάζεται η ιστορία -με τις πολλές πολιτικές προεκτάσεις- μιας σκηνής που άλλαξε για πάντα την ηλεκτρονική χορευτική μουσική.

Πριν από την παράθεση της συνέντευξης, θα προσπαθήσουμε να κωδικοποιήσουμε τα βασικά σημεία αυτής της μουσική κουλτούρας της εποχής εκείνης.

Ο ήχος και οι επιρροές

Η techno πλέον είναι παγκόσμια. Πρόκειται για ένα είδος ηλεκτρονικής χορευτικής μουσικής *(Electronic Dance Music)* το οποίο εμφανίστηκε για πρώτη φορά στις αρχές της δεκαετίας του '80 στις αφρο-αμερικάνικες κοινότητες, μέσα και γύρω από το Ντιτρόιτ.

Σε όποια πηγή κι αν ανατρέξει κάποιος για να μελετήσει την ιστορία της techno του Ντιτρόιτ, δεν πρόκειται να μην πέσει πάνω σε αναφορές για τον Electrifying Mojo, το κατά κόσμον Charles Johnson. Ο Mojo ήταν ένας ραδιοφωνικός παραγωγός, με πέρασμα από διάφορους σταθμούς και πιο γνωστή εκπομπή το *Midnight Funk Association,* που όχι μόνο συνέβαλε στη διάδοση της techno μέσα από τα ερτζιανά, αλλά πρώτα και κύρια έσπειρε την έμπνευση σε όλους όσοι επρόκειτο να αποτελέσουν τους πρωτεργάτες αυτού του μουσικού ρεύματος.

Κάποια από τα συστατικά στοιχεία που χρειάστηκαν για τη γέννηση αυτής της μουσικής, ήταν πάνω-κάτω τα ίδια με αυτά που δημιούργησαν κάποια χρόνια πριν το hip-hop, η soul, η jazz, η funk, ο Prince, ο Afrika Bambaataa, ο George Clinton και οι Parliament-Funkedelic. Ο Mojo ταίριαζε τις παραπάνω μουσικές επιλογές με house κομμάτια, ενός είδους που είχε, μόλις πρόσφατα, αρχίσει να εδραιώνεται στο γειτονικό Σικάγο, τους Tangerine Dream, τους Yellow Magic Orchestra και φυσικά, αυτούς που άσκησαν τη μεγαλύτερη επιρροή, τους Γερμανούς Kraftwerk[1].

Οι πρωτοπόροι του είδους έδειξαν πραγματικά μεγάλο ενδιαφέρον για τα τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιούσαν οι πιο πάνω μπάντες. Επιπλέον, επειδή οι πρώτοι δημιουργοί προέρχονταν από ένα μεσο-αστικό περιβάλλον είχαν εύκολη πρόσβαση σε αυτά τα μηχανήματα. Πρόκειται για τα drum machines, όπως τα ιστορικά Roland TR-808, Roland TR-909 και τα συνθεσάιζερ όπως τα Korg MS-10 και MiniKorg-700S.

Η techno του Ντιτρόιτ είχε πολλές αναφορές στην ουτοπική, φουτουριστική αισθητική και στην επιστημονική φαντασία. Αυτό μπορεί να γίνει κατανοητό τόσο από το αισθητικό κομμάτι όσο και από τους ίδιους τους ήχους που παραπέμπουν σε διαστημόπλοια, laser κ.ά. Η παρακμή της αυτοκινητοβιομηχανίας οδήγησε σε ένα οικονομικό κραχ και η επιστημονική φαντασία και η τεχνολογία πρόσφεραν αισιοδοξία και αναζήτηση ενός μέλλοντος πιο συμπεριληπτικού. Τα ηχητικά θέματα προερχόταν επίσης από το τέμπο των μηχανών των αυτοκινητοβιομηχανιών και από την αφρικανική παράδοση.

Roland TR-808 Drum Machine

Το «Τρίο της Μπελβίλ»

Η techno του Ντιτρόιτ ξεκίνησε στο προάστιο Belleville. Εκεί ήταν που οι φίλοι από το Γυμνάσιο Juan Atkins, Derrick May και Kevin Saunderson, γνωστοί και ως *Belleville Three* ξεκίνησαν να γράφουν μουσική, να διοργανώνουν τα πρώτα bloc party και να στήνουν έναν πειρατικό ραδιοφωνικό σταθμό, προκειμένου να μπορέσουν να προωθήσουν τα κομμάτια τους. Ο Atkins θεωρείται ο «νονός» της techno, καθώς με το τραγούδι *Techno City,* υπό το label *Cybotron,* έδωσε όνομα σ' αυτό το είδος. Το '85 το τρίο προχώρησε στη δημιουργία μιας ανεξάρτητης δισκογραφικής εταιρίας, της *Metroplex*, μέσω της οποίας κυκλοφορούσαν τόσο τις δικές τους δουλειές όσο και τις δουλειές άλλων DJs. Η πρώτη mainstream αναγνώριση θα έρθει το '88, όταν κυκλοφόρησε από τη *Virgin* η συλλογή *Techno! To New Dance Sound of Detroit που μπήκε στη δεκάδα των βρετανικών charts* συστήνοντας και επίσημα την techno του Ντιτρόιτ στη rave κουλτούρα της Ευρώπης.

Underground Resistance

Η *UR* ήταν μια πολιτικά στρατευμένη μουσική κολεκτίβα και δισκογραφική εταιρεία που ιδρύθηκε από τους: Jeff Mills, Mike

Banks και Robert Hood στα τέλη της δεκαετίας του ‘80. Οι *UR* ενδιαφέρονταν για την ευαισθητοποίηση της μαύρης κοινότητας και για μια προοπτική πολιτικής αλλαγής. Ταυτόχρονα, ήταν μαχητές της ανεξαρτησίας, του underground και της αυτόνομης πορείας όσον αφορά τη δισκαγραφία και την καριέρα τους στη μουσική γενικότερα. Προσπαθούσαν να διατηρήσουν τον ήχο τους μακριά από τα mainstream δίκτυα και μάχονταν τις δισκογραφικές εταιρίες που συνήθιζαν να εκμεταλλεύονται το έργο των καλλιτεχνών. Μάλιστα, μια διαμάχη με τη *Sony* οδήγησε μεγάλο μποϋκοτάζ τόσο της ίδιας της εταιρίας όσο και διαφόρων δισκάδικων, από το κοινό τους, μετά την πρωτοβουλία της πρώτης να κυκλοφορήσει ένα single του DJ Ronaldo, με το όνομα *Knights of the Jaguar,* χωρίς την άδειά του. Η εμφάνισή τους επιθετική, όπως και ο ήχος τους, με full face, γυαλιά του σκι, μαντίλα να καλύπτουν τα χαρακτηριστικά του προσώπου, πάντα με μαύρα ρούχα και φυσικά αρνούμενοι πάντα να φωτογραφηθούν. Οι *UR* συνδέθηκαν στο συλλογικό ασυνείδητο των ανήσυχων της μαύρης κοινότητας με τους *Public Enemy*, αλλά και με το κίνημα των Μαύρων Πανθήρων.

Σε μια από τις προκηρύξεις που συνήθιζαν να βγάζουν, γράφουν τα εξής:

“Η UR είναι ένα label για ένα κίνημα. Ένα κίνημα που θέλει την αλλαγή με ηχητική επανάσταση. Σας προτρέπουμε να ενταχθείτε στην αντίσταση και να μας βοηθήσετε να καταπολεμήσουμε το μέτριο ηχητικό και οπτικό προγραμματισμό που διοχετεύεται στους κατοίκους της Γης, αυτός ο προγραμματισμός λιμνάζει τα μυαλά των ανθρώπων, χτίζει ένα τείχος μεταξύ των φυλών και εμποδίζει την παγκόσμια ειρήνη. Αυτό το τείχος θα το συντρίψουμε.”

Η μουσική αυτή κολεκτίβα προσπάθησε να προσελκύσει Αφροαμερικανούς της εργατικής τάξης που διέμεναν στο κέντρο της πόλης, τους λεγόμενους «jits», προκειμένου να τους παρέχουν μια ευκαιρία να σπάσουν τα τείχη του κοινωνικού αποκλεισμού. Ένας αποκλεισμός που είχε τις ρίζες του στο ρατσισμό και πιο συγκεκριμένα στην ανεξέλεγκτη αστυνομική βία, στις επιθέσεις από λευκούς, στον αποκλεισμό από την εύρεση

στέγης και την οικονομική ανισότητα. Όπως έλεγε ο Cornelius Harris, που έγινε μέλος των *UR* στα μέσα της δεκαετίας του ’90:

“Οι χώροι αυτοί ήταν χώροι αντίδρασης, όπου οι άνθρωποι μέσα στις κοινότητες έβρισκαν κάτι καλύτερο. Ήταν θεραπεία. Οι άνθρωποι μιλούσαν για τη μουσική ως το ναρκωτικό τους και για το κλαμπ ως έναν τρόπο διαφυγής, ως εναλλακτική λύση, ένα συγκεκριμένο είδος ελευθερίας που μπορεί να μην έχεις έξω από ένα κλαμπ. Αυτό είναι κάτι που ίσως δεν βλέπεις τόσο πολύ πια, και δεν υπάρχει τόσο πολύ αυτή η ιδέα του ελεύθερου χώρου ή της απελευθέρωσης.”

Χαρακτηριστικός είναι ο τίτλος του *Riot EP* που κυκλοφόρησε το 1991 και παραπέμπει στην *Εξέγερση του Ντιτρόιτ* του 1967, γνωστή και ως *12 th Street Riot*. Πρόκειται για τις συγκρούσεις που ξέσπασαν μεταξύ των μαύρων κοινοτήτων και της αστυνομίας και διήρκεσαν για πέντε ημέρες. Για την καταστολή των εξεγερμένων χρειάστηκε να επέμβει η Εθνοφρουρά και η 2η και 101η Αερομεταφερόμενη Μεραρχία του Στρατού των Η.Π.Α, ενώ έχασαν τη ζωή τους 43 άνθρωποι, 1.189 τραυματίστηκαν, περισσότερα από 7.200 άτομα συνελήφθησαν και εκατοντάδες κτίρια κάηκαν.[2]

Underground Resistance – Riot EP, 1991

God Said Give 'Em Drum Machines

Η συνέντευξη με τον σκηνοθέτη:

Β.: Kristian, είσαι ένας άνθρωπος με αρκετή εμπειρία στα μουσικά ντοκιμαντέρ καθώς έχεις συμμετάσχει σε δουλειές όπως το *Icons Among Us*, το *Electric Roots* κ.ά. Πώς ήταν η εμπειρία του γυρίζεις ένα ντοκιμαντέρ για τη μουσική με την οποία μεγάλωσες, τη μουσική της πόλη σου; Επιπλέον, θα ήθελα να σου πω πως παρακολουθώ εδώ και χρόνια το στήσιμο αυτής της δουλειάς και θα ήθελα να μας περιγράψεις την πορεία μέχρι εδώ.

Κ.: Η αλήθεια είναι πως στην καριέρα μου είχα την ευκαιρία να εργαστώ σε διάφορα μουσικά ντοκιμαντέρ κάτι που με βοήθησε να καταλάβω καλύτερα, με την με την πάροδο του χρόνου, τι σημαίνει δημιουργικότητα, τι σημαίνει φτιάχνω μουσική, πώς είναι η ζωή των καλλιτεχνών και πώς λειτουργεί όλη αυτή η διαδικασία. Το 2008-2009 κάναμε το ντοκιμαντέρ για την jazz το *Icons Among Us*. Δουλεύοντας πάνω στο συγκεκριμένο project κατάλαβα πως πρέπει να ασχοληθώ την *EDM* στο Ντιτρόιτ. Εκείνη

την περίοδο δεν είχα κατασταλάξει πως ήθελα να κάνω κάτι συγκεκριμένα για την techno, όμως η βασική μου ιδέα ήταν ότι θα έπρεπε να καταγραφεί η ιστορία όλων αυτών που ασχολήθηκαν με την *EDM* στο Ντιτρόιτ στα πρώτα της βήματα. Να μπορούμε μετά από χρόνια να ανατρέξουμε κάπου και να δούμε τον αντίκτυπο που άσκησε η δράση όλων αυτών των παραγωγών και των DJs εκείνης της εποχής. Ο καλύτερος λοιπόν τρόπος για να μπορέσει να καταλάβει ο κόσμος αυτή την ιστορία ήταν ένα ντοκιμαντέρ.

Όταν ολοκληρώσαμε το *Icons Among Us* αρχίσαμε να γυρνάμε το μικρού μήκους ντοκιμαντέρ *Electric Roots: The Detroit Sound Project.* Πήγαμε λοιπόν στο Cape Town, στο Σορέτο και αλλού να μιλήσουμε με διάσημους DJs όπως ο Black Coffee, ο Esa Williams κ.ά. Εξερευνώντας την *EDM* στη Νότια Αφρική καταλάβαμε πως ο ήχος του Ντιτρόιτ είχε εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο. Ακολουθώντας λοιπόν αυτό το νήμα, βρεθήκαμε για γυρίσματα στο Σικάγο, τη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Βερολίνο, το Τόκυο. Γυρίζοντας όλα αυτά τα κλιπ από τις διάφορες μεριές του κόσμου, συνειδητοποιήσαμε πως υπάρχει από πίσω μια πολύ σημαντική ιστορία για την οποία πρέπει να μιλήσουμε.

Με το *Electric Roots: The Detroit Sound Project* πήγαμε στο φεστιβάλ των Καννών το 2014 κάτι που σήμαινε μια μεγάλη επιτυχία για εμάς. Θεωρούσαμε λοιπόν πως την επόμενη κιόλας χρονιά θα έχουμε τα χρήματα για να προχωρήσουμε με την παραγωγή του ντοκιμαντέρ με αφορμή το οποίο μιλάμε σήμερα. Τελικά, τα χρήματα δεν ήρθαν νωρίτερα από το 2020. Παρόλο που ήμασταν σε μια διαδικασία γυρισμάτων για 10-11 χρόνια δε συνεργαζόμασταν με κάποια παραγωγή που να διαθέτει ένα σημαντικό κεφάλαιο το οποίο να μπορεί να μας φτάσει ως το τέλος. Καθ’ όλη τη διάρκεια, βέβαια, υπήρχε πολύ μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο. Είχε μαθευτεί πως γυρίζουμε κάτι σε σχέση με αυτό το θέμα και υπήρξε μεγάλη ανταπόκριση. Μας έπαιρναν διάφοροι που ήθελαν να μοιραστούν μια ιστορία, να δουν το υλικό, άλλοι που ήθελαν να βοηθήσουν ή να συμμετάσχουν. Μας προσκαλούσαν σε διάφορες εκδηλώσεις όπου προβάλλαμε ακατέργαστες κόπιες της δουλειάς που είχαμε κάνει

μέχρι εκείνο το σημείο. Πήγαμε σε διάφορα μουσεία και πανεπιστήμια όπως το Berkley, το MIT, το Duke κ.ά. Το κάναμε αυτό για περίπου 4 χρόνια. Ήταν μια διαδικασία που μας βοήθησε αρκετά. Η ανατροφοδότηση που περνάμε από το κοινό σε κάθε μικρή προβολή, μας έκανε να επανεξετάζουμε τον τρόπο που βλέπουμε τα πράγματα και το που έπρεπε να δώσουμε βάρος ώστε να ενδιαφέρει περισσότερο κόσμο. Όταν ακούει κανείς τη φράση *Ντιτρόιτ techno* νομίζει πως πρόκειται για μια μικρή κοινότητα. Έτσι δεν είναι; Η αλήθεια είναι όμως πως όταν έρχεται κόσμος και μοιράζετε ιστορίες, σου λέει για εκείνο το τραγούδι, το δείνα ή το άλλο βινύλιο καταλαβαίνει πως είναι πάρα πολλά αυτά που πρέπει να έχεις υπόψιν για να δημιουργήσεις κάτι ολοκληρωμένο.

Β.: Τι είναι λοιπόν τόσο σημαντικό σε αυτό το μουσικό ρεύμα; Τι κάνει την techno του Ντιτρόιτ τόσο σημαντική ώστε να αποφασίσετε να καταγράψετε και να διαδώσετε την ιστορία της;

Κ.: Ήθελα να καταγράψω την ιστορία της techno του Ντιτρόιτ γιατί όταν βλέπεις τον τρόπο με τον οποίο προάγεται στις μέρες μας η *EDM* σε όλο τον κόσμο, σκέφτεσαι πως θα πρέπει ο κόσμος να γνωρίζει τις ρίζες αυτής της μουσικής, μιας και η βιομηχανία δεν το κάνει. Και όταν λέμε για ρίζες εννοούμε φυσικά και την house του Σικάγο. Σήμερα υπάρχουν μεγάλοι καλλιτέχνες, αυτού που λέμε star system, όπως ο David Guetta, ο Tiesto, ο Calvin Harris που τα έχουν καταφέρει πολύ καλά και το λέω με όλο το σεβασμό προς τη δουλειά τους, όμως θα πρέπει να μην ξεχνάμε πως αυτή η μουσική προήλθε από τις κοινότητες των μαύρων, των Λατίνων και φυσικά από την queer κοινότητα. Πολλά από αυτά που αντιλαμβανόμαστε στις μέρες μας ως *EDM* προέρχονται από κοινότητες που ιστορικά ήταν απομονωμένες και αποκλεισμένες. Δυστυχώς, δεν θεωρείται πλέον απαραίτητο να γνωρίζουμε για την προσφορά αυτών των κοινοτήτων και τη σχέση τους με την *EDM.* Φυσικά, είναι πολύ εύκολο σε κάτι που έχει τόσο μεγάλη απήχηση να γίνεται προσπάθεια να του αλλάξουμε την όψη που συνήθιζε να έχει. Αυτό που ήθελα να κάνω, ήταν να μιλήσω για την προέλευση αυτής της μουσικής. Κοιτά, δεν είναι

μόνο οι Kraftwerk. Δεν πρόκειται μόνο για μια μουσική που απλά ήρθε από τη Γερμανία. Ίσως να μην ήρθε καν από εκεί όπως θα δείτε. Ήθελα λοιπόν να μοιραστώ αυτές τις σκέψεις και θεώρησα απαραίτητο να ξεκινήσω ένα διάλογο για τις ρίζες της *EDM*.

Ο σκηνοθέτης του ντοκιμαντέρ Kristian R. Hill με την DJ Stacey Hotwaxx Hale

Το Ντιτρόιτ δεν ήταν μια πόλη με παγκόσμια απήχηση όπως η Νέα Υόρκη και το Σικάγο. Το Ντιτρόιτ ήταν γνωστό μόνο για την αυτοκινητοβιομηχανία. Όταν κατά την περίοδο της μεγάλης κρίσης, κάποιοι εγκατέλειπαν την πόλη, κάποιοι άλλοι έμεναν πίσω και όχι μόνο έμειναν αλλά παρήγαν και κάτι. Παρήγαν το νούμερο ένα εξαγώγιμο προϊόν μετά τα αυτοκίνητα, και αυτό δεν ήταν άλλο από τη μουσική. Κάθε σαββατοκύριακο, από 1988 και έπειτα, δεκάδες DJs άφηναν την πόλη για να ταξιδεύσουν από άκρη σε άκρη στις Η.Π.Α. και σε όλον το κόσμο για να κάνουν μουσική, να στήσουν πάρτι. Αυτό ακριβώς προσπαθούμε να καταγράψουμε και στο φιλμ. Να δείξουμε ποιοί ήταν αυτοί οι άνθρωποι και πως ακριβώς συνέβη όλο αυτό. Φυσικά δίνουμε στο θεατή και το ιστορικό υπόβαθρο της εποχής, για να μπορεί να αντιληφθεί το κλίμα όπου συνέβησαν όλα αυτά, όμως δεν δείχνουμε για 90 λεπτά μόνο την ιστορική βάση. Μας ενδιέφερε να ακούσουμε όσα είχαν να μοιραστούν και οι πρωταγωνιστές, οι ανθρώπινες ιστορίες. Η δική τους αλήθεια και ό,τι ήθελαν να

επικοινωνήσουν στο κοινό.

Β.: Θα ήθελα να μας πεις δύο λόγια για τη σχέση της queer κοινότητας με την *EDM* και αν είναι κάτι που θα δούμε στην ταινία.

Κ.: Όταν μιλάμε για την queer κοινότητα και τη σχέση της με την *EDM* μιλάμε για κάτι αλληλένδετο. Ο πειραματισμός με τους δίσκους το mixing, το blending όλα αυτά προήλθαν από τα πάρτι που οργάνωνε η gay κοινότητα της Νέας Υόρκης. Για πολλούς από τους πρωταγωνιστές της ταινίας η πρώτη τους επαφή με αυτήν τη κουλτούρα ήταν αυτά τα gay πάρτι. Παρόλο που ήταν straight, δεν είχαν πρόβλημα να εξερευνήσουν αυτόν τον κόσμο και να δουν πως θα μπορέσουν να υπάρξουν μέσα σε αυτόν. Εκεί δεν υπήρχε κάποιος σκληρός κώδικας, ούτε θα συναντούσες ανθρώπους που θα ήθελαν σε εμποδίσουν από το μάθεις. Εκεί μάθαιναν όλοι όσοι ενδιαφέρονταν την τέχνη του DJing και φυσικά εάν ήθελες να ανέβεις επίπεδο εκεί έπρεπε να πας πάλι. Εκεί έπαιζαν πολύ σημαντικοί DJs όπως ο Frankie Knuckles, ο «νονός» της house, που εμφανίζεται και στην ταινία, αλλά και ο Larry Levine που έπαιζε στο *Paradise Garage*, το πολύ γνωστό gay club της Νέας Υόρκης. Στο μέρος αυτό αναφέρεται και ο Kevin Saunderson στο ντοκιμαντέρ. Ήταν το μέρος που τον πήγαν για πρώτη φορά τα ξαδέρφια του και εκεί είναι που κατάλαβε πως τον ενδιαφέρει αυτή η μουσική, αυτή η κουλτούρα, αυτή η βιομηχανία.

Τότε η techno και η house ήταν μια underground μουσική και κουλτούρα, φυσικά τώρα συμβαίνει το ανάποδο, αλλά έτσι ξεκίνησε. Και όπως ξέρεις, όταν κάτι είναι underground είναι για όλους, τους χωράει όλους. Και στην ταινία προσπάθησα να αποτυπώσω αυτή την αλήθεια όσα καλύτερα μπορούσα. Δε γινόταν να παραλείψω να πω αυτή την αλήθεια και αν το έκανα θα ήταν θα να αποσιωπώ την πολύ μεγάλη προσφορά αυτής της κοινότητας.

Β.: Μπορεί η ηλεκτρονική μουσική να είναι πολιτική; Μπορεί να είναι μια μουσική διαμαρτυρίας;

Κ.: Φυσικά και είναι μια μουσική διαμαρτυρίας. Από το ξεκίνημά

της μάλιστα. Δείτε ο Robert Hood (σ.σ. Underground Resistance) το είδε από την αρχή ως ένα μέσο για να μιλήσει για την κοινωνική αδικία και την εκμετάλλευση, ο Jeff Mills και ο «Mad» Mike Banks που εμφανίζονται και στην ταινία επίσης. Να πω εδώ πως η ιστορία των *UR* δεν υπάρχει στην ταινία, αλλά υπάρχουν τα μέλη τους. Οι πρωτεργάτες λοιπόν το έβλεπαν ως κάτι πολιτικό. Ο Santonio Echols και ο Kevin Saunderson συνήθιζαν να κάνουν sample τους λόγους του Martin Luther King. Όλα αυτά δεν έγινα τυχαία. Συνέβησαν επειδή οι άνθρωποι ήταν μπουχτισμένοι με ό,τι γινόταν στις Η.Π.Α. Στις μέρες μας, μετά το θάνατο του George Floyd και το κίνημα Black Lives Matter είδαμε πως ο κόσμος εκφράστηκε μέσα από αυτή τη μουσική. Γενικά σε όλη την *EDM* ακόμη και στη house είχαμε και έχουμε κομμάτια διαμαρτυρίας.

Τέλος, πρόκειται για μια μουσική που βασίζεται στην τεχνολογία, αναφέρεται στο μέλλον και φαντάζεται έναν εντελώς καινούργιο κόσμο. Μπορεί να μην πρόκειται για κάτι ευθέως πολιτικό, αλλά σίγουρα έχει μια σημασία. Πάρε για παράδειγμα το *Alleys of your mind* (σ.σ. Cybotron). Πρόκειται για κομμάτια που σε κάνουν να σκεφτείς λίγο πιο βαθιά, τόσο για τον εαυτό σου όσο και για πράγματα γύρω σου. Κάτι που το μεγαλύτερο μέρος αυτής της βιομηχανίας δεν επιθυμεί να το κάνει.

https://www.youtube.com/watch?v=D9Gj9r2wkls

(Διαδηλωτές του κινήματος *Black Lives Matter* στο Ντιτρόιτ το 2020)

Υποσημειώσεις

[1] «Techno: Οι Πάνθηρες του Ντιτρόιτ» 0151 Τεύχος 7

[2] Brown D. L., (23/7/2017), *«In Detroit, ‘the rage of oppression.’ For five days in 1967, riots consumed a city».The Washington Post*

Προσαρμογή & ανθεκτικότητα

“Όποιος δεν προσαρμόζεται πεθαίνει” αναπληρωτής υπουργός Εσωτερικών, Στέλιος Πέτσας

Με τα ίδια του τα λόγια μας κάλεσε να προσαρμοστούμε στις απαιτήσεις του σύγχρονου καπιταλισμού της αγοράς με όρους μανιφακτούρας, αλλιώς θα πεθάνουμε. Ο κ. Πέτσας με την επιφανειακότητα του λόγου που τον διακρίνει χρησιμοποίησε το παραδοσιακό στρατηγικό αφήγημα της εξουσίας και του καπιταλισμού, την προσαρμογή και όχι το μεταγενέστερο και σύγχρονο που είναι η ανθεκτικότητα. Άσχετος; Αδιάβαστος; Δεν είναι ο μόνος και αυτός είναι ο λόγος που λειτουργούν σαν κυβέρνηση με αυτό το τεχνητό, βίαιο και αποκρουστικό αφήγημα της προσαρμογής. Να υπενθυμίσουμε διευκρινίζοντας ότι αυτά τα δύο κεντρικά αφηγήματα της προσαρμοστικότητας και της ανθεκτικότητας τα δανείστηκε ο καπιταλισμός από τον κρατισμό που αποτελούν εγγενή χαρακτηριστικά άσκησης εξουσίας.

Προσαρμοστικότητα

Ας ξεκινήσουμε με την προσαρμογή

Με την βιομηχανική επανάσταση έπρεπε ο άνθρωπος να προσαρμοστεί στη νέα συνθήκη της **ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ** που έκανε ταυτοχρόνως την εμφάνισή της. Η ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ήταν η αναγκαία συνθήκη προκειμένου να λειτουργήσει η Βιομηχανική επανάσταση όσο φυσικά αναγκαία ήταν και στη μανιφακτούρα προάγγελο της βιομηχανίας.

Ήταν όμως εύκολο για έναν άνθρωπο να είναι κλεισμένος στους τέσσερις τοίχους ενός ανήλιαγου εργοστασίου του Λονδίνου να

παραμένει 13 στην αρχή και 12 ώρες στη συνέχεια, μόχθου και καταπίεσης;

Καθόλου εύκολο δεν ήταν και κανείς δεν μπορούσε να προσαρμοστεί. Υπήρχε πλήρης άρνησης. Το κράτος αυτός ο σύμμαχος του καπιταλισμού θέσπισε τον νόμο της αιματηρής νομοθεσίας όπως είναι πλέον γνωστός, για να ανεπάγγελτα και αλήτικα στοιχεία προκειμένου να τους εντάξει στη μισθωτή εργασία. Η αιματηρή νομοθεσία προέβλεπε μαστιγώσεις, σύρσιμο σε άλογο και θανάτωση. Με τη βία και με το αίμα αλλά και με άλλες θεσπίσεις έγινε η προσπάθεια ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ στις νέες συνθήκες της ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ. Δεν έγιναν μόνο αυτά για την ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ στις νέες συνθήκες. Η Βιομηχανία που συνεχώς αναπτυσσόταν ήθελε εργατικά χέρια. Οι περιφράξεις υπήρξαν ένα άλλο βίαιο μέτρο μετατροπής των αγροτών σε εργάτες μέσα από την εκδίωξη των αγροτών από την ύπαιθρο και τη μετατροπή των αγρών σε βοσκοτόπια για το μαλλί των κλωστικών βιομηχανιών. άρχισαν οι πόλεμοι σε όλο τον κόσμο για τις πρώτες ύλες και για την προσαρμογή όλων των φυλών του πλανήτη στη νέα βιομηχανική συνθήκη. Με δύο παγκοσμίους πολέμου ολοκληρώθηκε η διαδικασία και εν πολλοίς ο στόχος της προσαρμογής επέτυχε να μετατραπεί σχεδόν σε φυσική ιδιότητα.

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ αποτελεί το πλέον σύγχρονο στρατηγικό αφήγημα του καπιταλισμού και της ανάπτυξης σε συνδυασμό με την κλιματική. Αλλά ενώ η κλιματική αλλαγή είναι μια φυσική διαδικασία η κλιματική κρίση παράγεται από την κερδοσκοπική δραστηριότητα που ονομάζεται ανάπτυξη. Κλιματική αλλαγή, φαινόμενο του θερμοκηπίου τρύπα του όζοντος, όξινη βροχή, χημική εντατική γεωργία ατμοσφαιρική ρύπανση γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια COVID η απάντηση στις παραπάνω συνέπειες είναι η **στρατηγική της ανθεκτικότητας** δηλαδή η δυνατότητα απορρόφησης και επαναφοράς στην προηγούμενη φυσιολογική κατάσταση. Άρα παρεμβαίνουμε

καταληστεύουμε τη φύση με υπερεκμετάλευση των αιματοβαμμένων κερδοσκόπων και μετά έρχεται η ανθεκτικότητα

Με άλλα λόγια η ανθεκτικότητα ως διακυβέρνηση είναι η απάντηση του καπιταλισμού στην οικολογική κρίση και έχει ως στόχο να επιβάλει την κυριαρχία μέσα από την ατομική επιβίωση και την αυτοματοποιημένη προσαρμογή.

“Ωστόσο υιοθετήθηκε από την οικολογία στη βάση του συστήματος (π.χ. παράκτιο, ποτάμιο, λιμναίο, θαλάσσιο) ώστε να περιγράψει την ικανότητά του να προσαρμόζεται στις διαταραχές και να τις απορροφά, να αυτορυθμίζεται και επιστρέφει σε μία νέα κατάσταση ισορροπίας. Δηλαδή να μην καταρρεύσει. Και ως τέτοια πέρασε στις πολιτικές και οικονομικές επιστήμες σε μία προσπάθεια να ληφθούν υπόψη οι σύνθετες και πολυεπίπεδες αλληλεπιδράσεις, σε διαφορετική κλίμακα και χρονική περίοδο, και η δυνατότητα του πολιτικού συστήματος να απορροφά τις κρίσεις.”1

Μετά την πανδημία όλα τα κράτη θέτουν ως στόχο την ανθεκτικότητα και διαμέσου αυτής ασκείται η πολιτική. Η αντανακλαστική και προσαρμοστική συμπεριφορά είναι ο σκοπός και το δίλλημα είναι γρήγορη προσαρμογή στους συνεχείς κινδύνους ή κατάρρευση.

Κατά τα άλλα Απροσάρμοστοι και καθόλου Ανεκτικοί

Υ.Γ κ. Πέτσα καλά το είπατε από τη θέση που βρίσκεστε αλλά μάλλον δεν γνωρίζατε το βάθος των λόγων σας. Ασυνείδητα που λέμε, μέσα στην ασυνειδησία

1. Η ανθεκτικότητα ως διακυβέρνηση (/www.babylonia.gr/2022/05/27/i-anthektikotita-os-diakyvernisi/?fbclid=IwAR2DHCUEGAQSm1LIsrbSaE1Tr3wxs5huvnMpIpwT

QlVIJtbfhGtCYFwllM4)

Δρ. Χατζή Ε., Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια – Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον

Η Ανάδυση της Πανεπιστημιού-Πολης : Συνέντευξη με τον Davarian L. Balwin

Μετάφραση Κωνσταντίνα Θεωδορίδου

Όσο τείνουν να προσιδιάζουν σε επιχειρήσεις, τα πανεπιστήμια όλο και περισσότερο ασκούν το είδος της εξουσίας και της επιρροής που ήταν σήμα κατατεθέν αδίστακτων εργοδοτών σε απομακρυσμένες εταιρικές πόλεις. Ο ιστορικός Davarian L. Balwin ονομάζει αυτήν τη δυσοίωνη τάση «ανάδυση της Πανεπιστημιού-Πολης.»

Συνέντευξη από

Meagan Day

Από την Άνω Δυτική μεριά της Νέας Υόρκης μέχρι τη Νότια μεριά του Σικάγο και από το κέντρο του Φοίνιξ μέχρι όλο το Νιου Χέιβεν, τα πανεπιστήμια αναδιαμορφώνουν τις αμερικανικές πόλεις κατ’ εικόνα τους.

Στο νέο του βιβλίο «Στην σκιά του Γυάλινου Πύργου: Πώς τα Πανεπιστήμια Λεηλατούν Πόλεις», ο Davarian L. Balwin εξετάζει πώς τα αστικά πανεπιστήμια αποκλίνουν από την υποτιθέμενη αποστολή τους να εκπαιδεύουν φοιτητές και να προάγουν την καινοτομία για το κοινό καλό. Αντ' αυτού, οι δραστηριότητές τους είναι όλο και πιο προσανατολισμένες προς την εξαγωγή κεφαλαίου και τη συσσώρευση – εις βάρος τελικά των κατοίκων της εργατικής τάξης στις πόλεις.

Ο Davarian L. Balwin είναι ουρμπανιστής [αστικιστής], ιστορικός και πολιτισμικός κριτικός. Είναι διακεκριμένος με το βραβείο Paul E. Raether, Καθηγητής Αμερικανικών Σπουδών και ιδρυτικός διευθυντής του Εργαστηρίου Μικρών Πόλεων στο Trinity College. Η Meagan Day του Jacobin μίλησε στον Balwin για την τεράστια και άνιση επίδραση που έχουν τα πανεπιστήμια στα πεδία της εργασίας, των ακινήτων, της αστυνόμευσης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Meagan Day

Στο βιβλίο σας «Στην σκιά του Γυάλινου Πύργου», συγκρίνετε τις πανεπιστημιουπόλεις με εταιρικές πόλεις. Εξετάσατε το Νιου Χέιβεν, το Χάρτφορντ, την Νέα Υόρκη, το Σικάγο και το Φοίνιξ ως παραδείγματα αυτής της δυναμικής, παρότι σε καμία περίπτωση δεν περιορίζεται σε αυτά τα μέρη. Πόσο μεγάλο αποτύπωμα έχουν οι σχολές σε αυτές και σε άλλες πόλεις πανεπιστημίων;

Davarian L. Balwin

Το Κολούμπια και το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης είναι δύο από τους μεγαλύτερους ιδιοκτήτες γης στο νησί του Μανχάταν – τόσο μεγάλοι που, σε κάποια φάση, στην πραγματικότητα τους ξεπερνούσε μόνο η Καθολική Εκκλησία. Το Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνια είναι ο μεγαλύτερος ιδιώτης εργοδότης στην Επαρχία Λος Άντζελες. Το Πανεπιστήμιο του Σικάγο παρατάσσει μια από τις μεγαλύτερες δυνάμεις ιδιωτικής ασφάλειας στον κόσμο, με δικαιοδοσία σε πάνω από πενήντα χιλιάδες μη-φοιτητές

κατοίκους στην νότια μεριά της πόλης. Το Πανεπιστήμιο Γέιλ και το νοσοκομείο του αποτελούν έναν από τους μεγαλύτερους ιδιοκτήτες γης στο Νιου Χέιβεν και το Γέιλ επιστρατεύει μια ιδιωτική ένοπλη δύναμη ασφαλείας με δικαιοδοσία αστυνόμευσης σε ολόκληρη την πόλη.

Επομένως, το υλικό και οικονομικό αποτύπωμα δεν μπορεί να θεωρηθεί μεγαλοποιημένο. Αλλά, επίσης, σκέφτομαι το αποτύπωμα με όρους επιρροής. Η πολιτική εξουσία του Κολούμπια στο Δυτικό Χάρλεμ, του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης στο Γκρίνγουιτς Βίλατζ, του Πανεπιστημίου της Ουάσινγκτον στο Σεντ Λούις και του Κρατικού Πανεπιστημίου της Αριζόνα στο κέντρο του Φοίνιξ είναι εντυπωσιακές. Έχουν τη δυνατότητα είτε να αψηφήσουν είτε να ξαναγράψουν τους νόμους της περιοχής και να στεγάσουν εκατομμύρια δολάρια από το δημόσιο χρήμα στα στρέμματα του κάμπους. Εν τέλει, είμαστε μάρτυρες στην ανάληψη ελέγχου από πλευράς της ανώτατης εκπαίδευσης, όχι μόνο πάνω στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και στην διακυβέρνηση των πόλεων, μια διαδικασία που αποκαλώ ανάδυση των «Πανεπιστημιου-Πόλεων».

Meagan Day

Το αντάλλαγμα γι’ αυτού του είδους την επιρροή είναι, υποτίθεται, πως τα πανεπιστήμια κάνουν τις πόλεις ζωντανές. Τι είδους αλλαγές συνοδεύουν την επέκταση των πανεπιστημίων; Ποιος τις απολαμβάνει και ποιος μένει στην απ’ έξω;

Davarian L. Balwin

Η ανάπτυξη των πανεπιστημίων συχνά περιλαμβάνει εμπορικές οδούς, όπως το Harper Court του Πανεπιστημίου του Σικάγο ή του USC [Πανεπιστήμιο Νότιας Καλιφόρνια] Village ή των Shops στο Γέιλ. Μπορούμε να αναμένουμε νέες κατασκευές και υποδομές, όπως τους γυαλιστερούς πύργους στο συγκρότημα του St. Louis Cortex ή το κάμπους Manhattanville του Κολούμπια ή το

αστραφτερό γυαλί και ατσάλι που βλέπουμε στην προτεινόμενη συνεργασία μεταξύ του Virginia Tech και της Amazon στη Βόρεια Βιρτζίνια.

Μέρος της αλλαγής είναι αναντίρρητα άξιο εγκωμίου, όπως όταν το μακρόβιο Τεχνολογικό Κέντρο του Πίτσμπουργκ, πράγματι καθάρισε μια εγκαταλειμμένη βιομηχανική περιοχή, η οποία είχε μολυνθεί από μια πρώην εταιρία ατσαλιού. Και δεν υπάρχει αμφιβολία πως τα πανεπιστήμια φέρνουν κοντά ανθρώπους και ιδέες και προάγουν την καινοτομία.

Αλλά υπάρχει και ένα κόστος για όσους ζουν στη σκιά αυτών των συγκροτημάτων γυάλινων πύργων. Αυτές οι επεκτάσεις αυξάνουν τα κόστη στέγασης και εκτοπίζουν κατοίκους σε περιοχές που είναι κυρίως γεμάτες με έγχρωμους ανθρώπους της εργατικής τάξης. Οι δυνάμεις της αστυνομίας στα κάμπους επιτηρούν και φτιάχνουν τα προφίλ αυτών των ίδιων κατοίκων και σπάνια θεωρούνται υπεύθυνοι να λογοδοτήσουν δημόσια. Η ανώτατη εκπαίδευση έχει επίσης ευρύ έλεγχο πάνω στο εργατικό δυναμικό της πόλης, το οποίο χρησιμοποιεί για να χαμηλώσει τα ταβάνια των μισθών και να καταστείλει συλλογικές διαπραγματευτικές προσπάθειες του χαμηλόμισθου υποστηρικτικού προσωπικού.

Το «οικονομικό αντίκτυπο» είναι μια φράση που τα πανεπιστήμια λατρεύουν να χρησιμοποιούν στα δελτία τύπου τους. Μιλούν για

την αύξηση της ευημερίας με την τόνωση των τοπικών οικονομιών, την άνοδο των αξιών των ακινήτων και τη δημιουργία δευτερογενών επιχειρήσεων. Αλλά πρέπει να ρωτήσουμε: ευημερία για ποιον; Οι δείκτες των τιμών λιανικής στοχεύουν προς ένα δημογραφικό κοινό, το οποίο οι υποστηρικτικές ελπίζουν πως θα προσελκυστεί σε αυτές τις περιοχές, όχι στους υπάρχοντες κατοίκους. Η δημιουργία θέσεων εργασίας συχνά μεγαλοποιείται, ξεπερνώντας τον αριθμό των υπάρχοντων κατοίκων. Και το κόστος της στέγασης γρήγορα γίνεται απαγορευτικό για ανθρώπους που ήδη ζουν στην περιοχή.

Για παράδειγμα, στη δεκαετία του 2000, το Πανεπιστήμιο του Τζον Χόπκινς εκτόπισε 742 οικογένειες μαύρων για να κάνει χώρο για το νέο του πάρκο βιοτεχνολογίας μικτής χρήσης. Η σχολή τώρα επαίρεται για τα στεγαστικά επιδόματα ύψους 36,000 δολαρίων που προσφέρει, τα οποία θα επιτρέψουν στους εργαζομένους τους να επιστρέψουν και να αγοράσουν σπίτια στο σημείο, και αυτό το αποκαλούν «δέσμευση στην κοινότητα». Αλλά η επιδότηση στέγασης είναι ακριβώς ο τρόπος με τον οποίο η αναβάθμιση της περιοχής [gentrification] πλασάρεται στο Τζον Χόπκινς, επειδή εγγυάται τα υψηλά κόστη στέγασης, τα οποία είναι απλησίαστα σε προηγούμενους κατοίκους που τυγχάνει να μην είναι εργαζόμενοι του πανεπιστημίου.

Επιπλέον το επίδομα δεν είναι διαθέσιμο στους πιο χαμηλόμισθους εργάτες, που είναι εργολαβικοί και επομένως δεν είναι άμεσοι εργαζόμενοι. Σε αυτήν την περίπτωση και σε άλλες, οι όροι «δέσμευση στην κοινότητα» ή η «ανάπτυξη της κοινότητας» είναι εσφαλμένοι, επειδή συχνά η περιοχή δεν επιστρέφεται ποτέ στην «κοινότητα» που ζούσε εκεί πριν καλύψει την περιοχή η ανάπτυξη του κάμπους.

Meagan Day

Παρατηρείτε πως, σε πολλές πόλεις, τα πανεπιστήμια έχουν «γίνει οι κυρίαρχοι εργοδότες, κάτοχοι ακινήτων, πάροχοι

ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ακόμη και φορείς αστυνόμευσης σε μεγάλες πόλεις από άκρη σε άκρη της χώρας.» Μπορείτε να μας δώσετε μια σύντομη σύνοψη των προβλημάτων με τον τρόπο που λειτουργούν τα πανεπιστήμια σε κάθε ένα από τους τέσσερις αυτούς τομείς;

Davarian L. Balwin

Σε ό,τι αφορά τη γη, το υλικό αποτύπωμα της ανώτατης εκπαίδευσης είναι ως επί το πλείστον απαλλαγμένο από φόρους. Εν τω μεταξύ, το μεγαλύτερο κομμάτι της εργασίας που γίνεται στα κάμπους, όσον αφορά την έρευνα και την ανάπτυξη ακόμα και της διαχείρισης περιουσίας, γίνεται με σκοπό το κέρδος. Τα έσοδα από την έρευνα για ιδιωτικές εταιρίες και τα πιθανά δικαιώματα που επιστρέφουν στις σχολές από τις ανακαλύψεις ΠΙ (Πνευματικής ιδιοκτησίας) καλύπτονται όλα από μείωση φόρου, επειδή η εργασία γίνεται στο κάμπους. Έτσι, τα κάμπους έχουν γίνει πλούσια εργοστάσια γνώσης και μια μερίδα αυτού του πλούτου προέρχεται από τη φοροαπαλλαγή της γης.

Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις το γνωρίζουν αυτό. Η Έλι Λίλυ[1] στο Πρίνστον, η Στέιτ Φαρμ Ασφαλιστική στο Κρατικό Πανεπιστήμιο της Αριζόνα (ASU) κάνουν τις δουλειές τους στα κάμπους επειδή τους παρέχουν μείωση φόρου και τους δίνουν οικονομικό προβάδισμα στις ανταγωνιστικές τους αγορές. Το πραγματικό ζήτημα εδώ είναι πως η ευημερία που είναι συνδεδεμένη με τα πανεπιστήμια εξάγεται ευθέως από τους φόρους που συνήθως πηγαίνουν σε δημόσιες υπηρεσίες για τις πόλεις, όπως η δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τα δημόσια έργα. Επομένως, οι κάτοικοι τρώνε το οικονομικό βάρος μέσω του αυξημένου φόρου ιδιοκτησίας και τα αυξημένα κόστη ενοικίων.

Το Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια είναι τέλειο παράδειγμα γι’ αυτό. Έχει μια χορηγία 15 δις. δολαρίων που απαλλάσσεται από φόρο και έχει περιουσία που απαλλάσσεται από φόρο. Εν τω μεταξύ, στα δημόσια σχολεία της Φιλαδέλφεια οι τοίχοι είναι

γεμάτοι με αμίαντο. Υπάρχει ευθεία συσχέτιση ανάμεσα στη συντήρηση που μπορούν να κάνουν τα σχολεία και τους φόρους ιδιοκτησίας που δεν έρχονται από το πανεπιστήμιο. Και μετά το πανεπιστήμιο επαίρεται για το οικονομικό του αντίκτυπο, πως φέρνει ευημερία στην κοινότητα.

Όσον αφορά την εργασία, χρειάζεται να μιλήσουμε και για την εργασία των πτυχιούχων και των χαμηλόμισθων. Στη μεριά των πτυχιούχων, έχεις αυτά τα συμβόλαια δημόσιου-ιδιωτικού δικαίου με εταιρίες όπως η General Motors ή η Bombardier ή η Google ή η Western Digital. Η εταιρία δωρίζει χρήματα, τα οποία εγγυώνται φθηνή έρευνα και ανάπτυξη γι' αυτούς από τα λαμπρότερα μυαλά στον κόσμο. Οι εταιρίες θα έπρεπε να πληρώσουν περισσότερο γι' αυτό, αν προσλάμβαναν απ' ευθείας τους ερευνητές, αλλά ως έχει, η εργασία περνιέται ως εκπαιδευτικό κόστος. Στο μεταξύ, αν η έρευνα παράξει κάποια επικερδή ανακάλυψη, οι σχολές κρατούν 50 ή μερικές φορές 60 τοις εκατό των δικαιωμάτων, επειδή η εργασία πραγματοποιήθηκε στο κάμπους.

Η χαμηλόμισθη εργασία είναι η πρωτεύουσα μορφή εργασίας στα πανεπιστήμια. Μιλάμε για φύλακες, υπηρεσίες φαγητού, υποστηρικτικό προσωπικό. Σε πολλές περιπτώσεις, δε λαμβάνουν μισθό που επαρκεί για τη διαβίωσή τους και προσλαμβάνονται με εννιάμηνες συμβάσεις, κάτι που επίσης αφήνει τις οικογένειές τους χωρίς ετήσια ιατροφαρμακευτική κάλυψη. Όλο και περισσότερο, αυτοί οι εργάτες αρχίζουν να οργανώνονται σε σωματεία και κερδίζουν συμβάσεις που είναι πολύ καλύτερες από αυτές που παίρνουν οι εργάτες που δεν είναι σε σωματείο. Αλλά με τον καιρό, τα πανεπιστήμια στρέφουν τις στρατηγικές εργοδοσίας τους από το να προσλαμβάνουν απευθείας τους εργάτες, στο να προσλαμβάνουν εργολάβους, όπου οι εργάτες δεν επωφελούνται από τις συμβάσεις των σωματείων. Η εργολαβία είναι ένα πολύ ισχυρό μέσο για να παρακάμψουν τα διαπραγματευμένα επιδόματα και τους μισθούς.

Τώρα, ας μιλήσουμε για ιατροφαρμακευτική πρόνοια. Τα νοσοκομεία των πανεπιστημίων έχουν φοροαπαλλαγή, κυρίως σε

αντάλλαγμα για την προσφορά περίθαλψης σε απόρους. Όμως, στην πραγματικότητα, τα πανεπιστήμια αυτά κλείνουν τις κλινικές κοινότητας και ενισχύουν τις μονάδες υψηλού προφίλ – μπουτίκ που ειδικεύονται στην έρευνα για τον καρκίνο και την πλαστική χειρουργική. Στο μεταξύ, τα νοσοκομεία δυσκολεύουν τους απόρους να μάθουν για τα επιδόματα και τις υπηρεσίες περίθαλψης απόρων που έχουν, εφ' όσον δεν είναι επικερδές.

Το 2006, στο Σικάγο, ο Ντάμιαν Τέρνερ επλήγη από σφαίρα λίγα τετράγωνα πέρα από το εξαιρετικά εύπορο νοσοκομείο του Πανεπιστημίου του Σικάγο. Αλλά δεν είχαν πρωτοβάθμιες υπηρεσίες για τραύματα. Έτσι, έπρεπε να μεταφερθεί οχτώ μίλια μακριά, σε ένα άλλο νοσοκομείο και όσο ήταν καθ' οδόν, απεβίωσε. Κάτοικοι, ακτιβιστές της κοινότητας και φοιτητές διαμαρτύρονταν για χρόνια και τώρα υπάρχει πρωτοβάθμιο κέντρο για τραύματα στο νοσοκομείο του Πανεπιστημίου του Σικάγο. Αλλά αυτό συνέβη μόνο χάρη στις διαμαρτυρίες, την άμεση δράση και την καμπάνια και επειδή φαινόταν απλά πολύ κακό.

Οι χαμηλόμισθοι εργάτες σε αυτές τις γειτονιές συχνά ανακαλύπτουν πως δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση στην περίθαλψη που χρειάζονται. Ή ανακαλύπτουν πως δεν μπορούν να καλύψουν το οικονομικό κόστος, ακόμα και σε περιπτώσεις που δουλεύουν για τη σχολή και έχουν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από τη σχολή. Έτσι, δημιουργούν χρέη και τότε το ίδρυμα θα παρακρατήσει από τη μισθοδοσία ή ακόμα θα επιβιώξει παρακράτηση περιουσίας στα σπίτια τους. Και πάλι, τα νοσοκομεία εγγυώνται επιχορηγήσεις που εξαρτώνται από την παροχή δημόσιων υπηρεσιών για την κοινότητα, κάτι το οποίο δεν τηρούν.

Αξιωματικοί της αστυνομίας του Πανεπιστημίου του Σικάγο στο κάμπους. (Chicago Maroon μέσω Twitter)

Τέλος, υπάρχει η αστυνόμευση. Ένα 75 τοις εκατό των σχολών έχουν πανεπιστημιακή αστυνομία. Σχεδόν όλοι φέρουν όπλα. Εννιά στους δέκα έχουν δικαιοδοσία σύλληψης και περιπολίας εκτός του κυρίως κάμπους. Ο ισχυρισμός είναι πως αυτή είναι μια επίδειξη της δημόσιας υπηρεσίας τους, η προθυμία τους να συνεισφέρουν για δημόσια ασφάλεια. Αλλά ας δούμε την πραγματικότητα της αστυνόμευσης του κάμπους. Τα μεγαλύτερα προβλήματα στα κάμπους είναι η σεξουαλική βία και η κατάχρηση ουσιών και η πανεπιστημιακή αστυνομία αποτυγχάνει παταγωδώς σε τέτοια εγκλήματα. Ποια σχολή θέλει να δημοσιοποιήσει πως έχει ένα κάμπους γεμάτο με λευκούς εγκληματίες; Αντ' αυτού, αστυνομεύουν τις περιμετρικές περιοχές γύρω από το κάμπους για να κατευνάσουν το άγχος των γονέων και των επενδυτών για την κυκλοφορία σε αυτές τις αστικές τοποθεσίες.

Στην πραγματικότητα, αύξηση της δημόσιας ασφάλειας στις παρακείμενες περιοχές θα σήμαινε ασφάλεια τροφής, ασφάλεια στέγασης, ιατρική περίθαλψη τραύματος και άλλα πράγματα που τα πανεπιστήμια στην πραγματικότητα διαταράσσουν παρά διασφαλίζουν. Η πανεπιστημιακή αστυνομία δεν ικανοποιεί τις ανάγκες ασφάλειας των γειτονικών κοινοτήτων, επειδή δεν είναι αυτός ο στόχος τους. Ο στόχος τους είναι να προστατέψουν το όνομα της σχολής, μένοντας σιωπηλοί μπροστά στην πανεπιστημιακή εγκληματικότητα και διασφαλίζοντας πως οι

κάτοικοι θα φέρονται σύμφωνα με τα συμφέροντα του πανεπιστημίου. Αυτές οι πρακτικές συνήθως στρώνουν το δρόμο για επέκταση, που εν τέλει θα καταλήξει στον εκτοπισμό εκείνων των ίδιων κατοίκων.

Ουσιαστικά, έχεις ιδιωτικές αστυνομικές δυνάμεις χωρίς να λογοδοτούν δημόσια. Το αποτέλεσμα είναι ένα σύστημα αστυνόμευσης σε δύο επίπεδα, όπου ένα φοιτητής και ένα κάτοικος μπορούν να διαπράξουν την ίδια παράβαση, αλλά ο φοιτητής πηγαίνει να δει τον πρύτανη και ο κάτοικος περνάει μέσα από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης.

Meagan Day

Γράφετε ότι «σε καιρούς πενιχρής κρατικής χρηματοδότησης, τα κολλέγια και τα πανεπιστήμια έπρεπε να βρουν νέους τρόπους να υποστηρίξουν τη δημοσιονομική τους σταθερότητα. Η αστική ανάπτυξη είναι η τελευταία στρατηγική οικονομικής ανάπτυξης της ανώτατης εκπαίδευσης.» Το βιβλίο σας τονίζει πως δεν υπάρχει ιδανικό παρελθόν στο οποίο τα πανεπιστήμια είχαν μια αμιγώς καλόβουλη παρουσία. Κι όμως, κάτι συνέβη που ώθησε το σύγχρονο πανεπιστήμιο να κατρακυλήσει σε αυτήν την κατεύθυνση. Τι εξελίξεις μας οδήγησαν εδώ;

Davarian L. Balwin

Κατά πολλούς τρόπους, αυτό που ονομάζουμε εταιριοποίηση του πανεπιστημίου ή νεοφιλελεύθερη στροφή, ήταν μια απάντηση στα ισχυρά κοινωνικά κινήματα της εποχής της απελευθέρωσης της δεκαετίας του 1960, όταν οι φοιτητές και οι κοινότητες συναντήθηκαν για να φανταστούν εκ νέου το πανεπιστήμιο ως κοινοτικό θεσμό. Σε όλη τη χώρα, φοιτητές και κάτοικοι πάλεψαν για την εκπαίδευση χωρίς δίδακτρα, ενάντια στην οικονομική αναβάθμιση της περιοχής [gentrification] και τον εκτοπισμό και για προγράμματα σπουδών που θα ήταν πολιτικά και

πρακτικά χρήσιμα για έγχρωμα άτομα της εργατικής τάξης. Αυτά τα κοινωνικά κινήματα προσπαθούσαν να καταστήσουν τη δημόσια αλλά και την ιδιωτική ανώτατη εκπαίδευση υπόλογες στις κοινότητες στις οποίες εντάσσονταν.

Η αντίδραση ήταν η μετατόπιση δημόσιου χρήματος σε ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει την χρηματοδότηση μεμονωμένων φοιτητών ως καταναλωτών στο Νόμο Ανώτατης Εκπαίδευσης του 1965, ο οποίος δημιούργησε την αγορά ιδιωτικών δανείων, αντί για την άμεση χρηματοδότηση των σχολών και οδήγησε σε μια σπείρα ατομικού χρέους. Επίσης, προκάλεσε τον ανταγωνισμό της μια σχολής με την άλλη για τους φοιτητές, με το να παρουσιάζουν τα κάμπους σαν πακέτα υποδομών, όπως και την ενίσχυση των στοχεύσεων σε εξωπολιτειακούς και διεθνείς φοιτητές, σε υψηλότερη τιμή διδάκτρων.

Επιπρόσθετα, τις τελευταίες τρεις δεκαετίες και ειδικά μετά τη Μεγάλη Ύφεση, έχουμε δει την εκπαίδευση να υπόκειται σε μέτρα κρατικής λιτότητας. Έτσι, οι κρατικές δαπάνες έχουν πέσει κατακόρυφα από την κάλυψη της ετήσιας χρηματοδότησης μιας σχολής στο 60 ή 70 τοις εκατό, σε ένα περίπου 20 ή 30 τοις εκατό τώρα. Και, ας είμαστε ξεκάθαροι, οι δημόσιες και οι ιδιωτικές σχολές λαμβάνουν δημόσιο χρήμα, επομένως και οι δύο δεν είδαν άλλη επιλογή από το να αυξήσουν τα δίδακτρα και να διαφοροποιήσουν τις εισοδηματικές τους ροές – ή, όπως λένε, να γίνουν «επιχειρηματικά καινοτόμα».

Μια άλλη όψη αυτών των εξελίξεων είναι η σύγκλιση του διαδικτύου στη δεκαετία του 1990, όταν τα παιδιά της προαστιακής επέκτασης, νεαροί επαγγελματίες και γονείς που τα παιδιά τους μεγάλωσαν κι έφυγαν από το σπίτι, άρχισαν να αναζητούν μια πιο αστική εμπειρία. Οι τοπικοί ηγέτες στις πόλεις άρχισαν να ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλον για να προσελκύσουν τη φορολογική βάση και το χρήμα των καταναλωτών σε αυτό το νέο δημογραφικό κοινό των άστεων.

Αυτοί οι νέοι κάτοικοι ήθελαν μια συγκεκριμένη αστική εμπειρία: καφετέριες, μουσεία, πλήρως συνδεδεμένη αστική

πυκνότητα. Συσχέτισαν μια αστική εμπειρία με την πανεπιστημιακή ζωή. Αλλά οι σχολές είχαν γίνει οχυρά καταφύγια μέσα σε εκπαιδευτικά φρούρια, δημιουργώντας ένα οικονομικό σύνορο ανάμεσα σε αυτούς και σε αυτό που εκείνο τον καιρό λεγόταν «αστική κρίση.» Ήταν νησίδες ευημερίας σε θάλασσες φτώχειας. Κι έτσι, πολλές σχολές στην πραγματικότητα δεν είχαν τις υποδομές που συσχετίζονταν με αυτό το επιθυμητό αστικό περιβάλλον.

Τα συμφέροντα του πανεπιστημίου και των τοπικών ηγετών των πόλεων συνέκλιναν και το κολλέγιο αναπροσδιορίστηκε ως μια εύγευστη και επικερδής εκδοχή μιας ασφαλούς αστικής εμπειρίας. Έκτοτε, άρχισαν να μετατρέπουν την πόλη σε ένα κάμπους.

Meagan Day

Τα Πανεπιστήμια είναι ευρέως αντιληπτό πως υπάρχουν για το σκοπό της εκπαίδευσης. Το βιβλίο σας αμφισβητεί αυτή την υπόθεση. Σε τι βαθμό έχει παραγκωνιστεί η εκπαίδευση ως η πρωταρχική αποστολή του σύγχρονου πανεπιστημίου και τι την έχει αντικαταστήσει;

Davarian L. Balwin

Ένας από τους βασικούς λόγους που οι άνθρωποι δυσκολεύονται να δουν την πραγματικότητα της ανώτατης εκπαίδευσης είναι ο μύθος του εκπαιδευτηρίου. Ακόμα κρατιόμαστε από την ιδέα πως τα κάμπους είναι αμιγώς μέρη μάθησης, απλώς αίθουσες διδασκαλίας και εκπαιδευτικά εργαστήρια. Τώρα, σίγουρα, η διδασκαλία και η μάθηση ακόμα συμβαίνουν και οι σχολές ακόμα παίρνουν μεγάλο κομμάτι από τα έσοδά τους από τις συναλλαγές διδάκτρων. Όμως τα δίδακτρα, σε αυτό το σημείο, δεν είναι ένα απλό μοντέλο πληρωμής-για-υπηρεσία. Απεναντίας, είναι μια αγορά χρέους 1,5 τρις. δολαρίων, η οποία υποδουλώνει όχι μόνο τωρινούς, αλλά και πρώην φοιτητές κι επίσης μια μεγάλη μερίδα του κοινού λόγω

του αυξημένου κυνηγιού πιστοποιήσεων και της κατάρρευσης μιας υγειούς αγοράς εργασίας με μισθούς και επιδόματα που επαρκούν για τη διαβίωση.

Πέραν τούτου, όλο και πιο συχνά τα δίδακτρα γίνονται μόνο ένα μέρος του οικονομικού συστήματος. Πρέπει να δούμε τα εκτινασσόμενα διοικητικά κόστη, τα οποία δεν έχουν καμία σχέση με τη διδασκαλία και εστιάζουν κυρίως στην κεφαλαιακή επέκταση. Μιλάμε για την αγορά ακινήτων, τα ιδρύματα των πανεπιστημίων, το γραφείο ανάπτυξης, το γραφείο μεταφοράς τεχνολογίας, το αθλητικό τμήμα, το αστυνομικό τμήμα – όλα αυτά τα μη-εκπαιδευτικά τμήματα που στηρίζονται εν πολλοίς στον έλεγχο της εργασίας και της γης.

Υπάρχουν εταιρίες που εστιάζουν μόνο στην πανεπιστημιακή-βιομηχανική ανάπτυξη. Βγάζουν όλα τα χρήματά τους από αυτό που αποκαλούν «περιοχές καινοτομίας μικτής χρήσης» και «κοινότητες γνώσης». Υπό αυτήν τη σημαία, οι αστικές γειτονιές μεταμορφώνονται για να βελτιστοποιήσουν την αξία απόδοσης. Οι τοπικές αρχές, οι εργολάβοι και τα πανεπιστήμια, όλοι αποκομίζουν ανταμοιβές μετατρέποντας τα κάμπους και τον περιβάλλοντα χώρο σε ένα μείγμα πολυτελών κατοικιών, βιτρινών, αιθουσών διδασκαλίας και εργαστηρίων, τα οποία όλα περιπολούνται και ρυθμίζονται από ιδιωτική ασφάλεια με δημόσια εξουσία και καλύπτονται από φορολογικές ασπίδες για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Ο σκοπός αυτής της δραστηριότητας δεν είναι η εκπαίδευση, είναι η εξαγωγή κεφαλαίου. Και στο μεταξύ, χρόνιοι κάτοικοι μένουν με τις μύτες τους κολλημένες στο τζάμι, κοιτώντας με δέος αυτούς τους καθεδρικούς ευημερίας και τους επιτρέπεται η είσοδος στα κάμπους μόνο για να σερβίρουν φαγητό και να καθαρίσουν τα πατώματα. Αλλά ένα άλλο πανεπιστήμιο είναι εφικτό!

[1] Eli Lilly, φαρμακευτική εταιρία

“Δεν υπάρχει ούτε χρόνος ούτε χώρος για εμάς αν δεν τον δημιουργήσουμε”: ζητήματα αντίστασης, σχέσεων και χώρου στο Τραγούδι για τον Αννίνιο της Γκέιλ Τζόουνς

Κωνσταντίνα Θεοδωρίδου

Η Γκέιλ Τζόουνς είναι αφροαμερικανή συγγραφέας, γεννημένη στο Κεντάκι το 1949. Το *Τραγούδι για τον Αννίνιο*, ένα από τα λιγότερο γνωστά έργα της, είναι ένα μακροσκελές αφηγηματικό ποίημα ή μυθιστόρημα σε ελεύθερο στίχο που εκδόθηκε το 1981 και έχει στοιχεία έπους και ιστορικού μυθιστορήματος. Αφηγείται την ιστορία της καταστορφής του κιλόμπο Παλμάρες, του μακροβιέστερου οικισμού δραπετών σκλάβων στην αποικιακή Βραζιλία του 17ου αιώνα. Πρωταγωνίστρια και αφηγήτρια είναι η Αλμέυντα, μέλος της κοινότητας του Παλμάρες, η οποία εγκατέλειψε τον οικισμό με τον σύζυγό της τον Αννίνιο, μετά από την επίθεση του Πορτογαλικού στρατού.

Οι δύο μυθοπλαστικοί χαρακτήρες γνωρίστηκαν, ερωτεύτηκαν -παρά τον συνεχή πόλεμο που απειλεί το κιλόμπο- και παντρεύτηκαν στο Παλμάρες. Λίγο μετά το γάμο τους, ο Πορτογαλλικός στρατός, υπό τις εντολές του Domingos Jorge Velho, ο οποίος είναι ιστορικό πρόσωπο, συλλαμβάνει τον ηγέτη του Παλμάρες και καταστρέφει το χωριό, γεγονός που ιστορικά τοποθετείται στο Νοέμβριο του 1695, έπειτα από είκοσι χρόνια εντατικών στρατιωτικών επιχειρήσεων. Όπως πολλοί απο την κοινότητα, το ζευγάρι

εγκατέλειψε το χωριό και κατέφυγε στο δάσος του Αμαζονίου, μέχρι που τους βρήκαν και τους επιτέθηκαν οι Πορτογάλλοι. Η επίθεσή τους είναι βάναυση καθώς, αφού τους βρίσκουν εξουθενωμένους από πείνα και κακουχίες και τραυματισμένους από την περιπλάνηση στη ζούγκλα, οι στρατιώτες σκοτώνουν τον Αννίνιο και έπειτα κόβουν τα στήθη της Αλμέυντα και τα πετούν στο ποτάμι, ως μια ευθεία επίθεση στην δυνανότητα της να θρέψει νέες γενιές.

Σταδιακά, η Αλμέυντα ξεπερνά δοκιμασίες οι οποίες συμβολίζουν τη μετάβαση από τη δουλεία στην ελευθερία, ενώ το γεγονός πως το όλο αφήγημα είναι εμποτισμένο με μοτίβα της αφρικανικής παράδοσης, όπως πχ το μύθο των ιπτάμενων αφρικανών, καθιστά την ηρωίδα σύμβολο της φυλής της. Οι θετικές εμπειρίες της παραδόξως επικρατούν και προκαλούν την αίσθηση πως στο συγκεκριμένο έργο, σε αντίθεση με άλλα της συγγραφέως, η αγάπη, η αλληλεγγύη και η ζωή θριαμβεύουν απέναντι στο μίσος, τον πόνο, τη στειρότητα. Τη διαφορά κάνει κυρίως το σκηνικό καθώς το Παλμάρες αποτελεί έναν τόπο εν μέσω του αποικιακού χώρου και χρόνου, ο οποίος ενέχει μια επαναστατική προοπτική. Το Παλμάρες εμφανίζεται συχνά στα έργα της Τζόουνς ως ένας συμβολικός τόπος, που στη συλλογική μνήμη ταυτίζεται με το μέρος όπου η αγάπη και η αναπαραγωγή ήταν εφικτές.

Σε αντίθεση με άλλα έργα της Τζόουνς, όπως η *Κορετζιντόρα* ή ο *Άντρας της Εύας* που παρουσιάζουν κακοποιητικές, τραυματισμένες και σοβαρά τοξικές σχέσεις, στο *Τραγούδι για τον Αννίνιο*, η πίστη στην υγιή ερωτική σχέση βρίσκεται στον πυρήνα του αφηγήματος. Το ερώτημα που περιγράφει καλύτερα το έργο εκφράζεται από τον ίδιο τον Αννίνιο:

Αυτό ήταν το ζήτημα, Αλμέυντα,

Πώς θα κρατούσαμε την αγάπη μας

Σε βάναυση εποχή.

Πώς θα συνεχίζαμε να αγαπάμε

Σε τέτοια εποχή. Πώς θα καταφέρναμε

Να κοιταζόμαστε με τρυφερότητα.

Και να την κρατάμε, παρ' όλα αυτά.

Είναι δύσκολο να κρατάς την τρυφερότητα

Όταν τα πράγματα τριγύρω σου είναι σκληρά..

Μια κληρονομιά τρυφερότητας. (Jones 32, έμφαση στο πρωτότυπο)

Το πρόβλημα της εύρεσης και διατήρησης της αγάπης σε καιρό πολέμου είναι ουσιώδες στο αφήγημα και εντοπίζεται ιδιαίτερα στο ανδρικό φύλο: «Αυτή η χώρα δεν αφήνει τους άντρες να είναι μαλακοί. Ούτε του λευκούς, ούτε τους μαύρους» (Jones 38). Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, ωστόσω, ο Αννίνιο είναι παραδόξως τρυφερός και στοργικός προς την Αλμέυντα. Εξάλλου και οι δύο θεωρούσαν ότι δεν υπήρχε χρόνος για αγάπη ή εύκολα χαμόγελα, μέχρι που αποφάσισαν να τον δημιουργήσουν: «δεν υπάρχει ούτε χρόνος ούτε χώρος για εμάς αν δεν τον δημιουργήσουμε» (Jones 43). Αφού το κατόρθωσαν αυτό, αναπτύσσουν, κατά την αφηγήτρια, έναν ισχυρό, αμφίδρομο, υγιή δεσμό που μοιάζει άτρωτος και δύναται να αφήσει ένα κληροδότημα τρυφερότητας, ενάντι στον πολέμο, την απελπισία και τον θάνατο που θρέφει η αποικιοκρατία.

Το ζήτημα του χώρου, του χρόνου και της αυτονομίας πάνω σε αυτά είναι λοιπόν κομβικό στη συμβολική χρήση του Παλμάρες, το οποίο ανακύπτει συχνά στα έργα της Τζόουνς ως Ευτοπία, ως ένα καλό μέρος, το οποίο έχει υπάρξει ιστορικά και, ως εκ τούτου, θα μπορούσε να υπάρξει ξανά. Δεν θα μπορούσε καν, αυστηρά μιλώντας, να χαρακτηριστεί ως Ουτοπία, η οποία κατά τον Μαρκούζε ιστορικά ορίζεται ως «το αδύνατο της δημιουργίας μιας νέας κοινωνίας», ορισμό που ο ίδιος αποδίδει σε κοινωνικοπολιτικές κατασκευές που έχουν στόχο να αποτρέψουν τους πολίτες από να φανταστούν και να δημιουργήσουν ενναλακτικά κοινωνικοπολιτικά πεδία (Marcuse 62). Για τον

Μαρκούζε η σύλληψη της Ουτοπίας ως αδύνατης είναι κίβδηλη, καθώς ιστορικά η κοινωνική αλλαγή είναι εφικτή και μπορεί να αποτελέσει εξίσου ρεαλιστική επιλογή με το υπάρχον. Το κιλόμπο του Παλμάρες αποτελεί ένα από τα πιο εμφατικά παραδείγματα, όχι απλώς ρεαλιστικού, αλλά υπαρκτού αυτόνομου χώρου και ως τέτοιο στέκεται συμβολικά ως Ευτοπία, ως μια απελευθερωμένη κοινότητα έμπρακτης αλληλεγγύης και αντίστασης, η ιστορία της οποίας κατόρθωσε να κληροδοτηθεί και να επιβιώσει στην συλλογική μνήμη.

Βιβλιογραφία

Jones, Gayl. Song for Anninho. Detroit: Lotus Press, 1981.

Marcuse, Herbert. "The End of Utopia." Five Lectures: Psychoanalysis, Politics, and Utopia. Trans. by Jeremy Shapiro and Shierry Weber. Boston: Beacon, 1970, pp. 62-81.

Εισήγηση της Α.Κ.0 στην εκδήλωση No Justice No Peace

Η εισήγηση διαβάστηκε στην εκδήλωση που διοργανώθηκε από την ΑΚ Θεσσαλονίκης & Τον Ε.Κ.Χ Respiro Di Liberta στη ροτοντα στις 9/10/2022

Νομιμότητα και Κοινωνική Δικαιοσύνη: Ποινικό Δίκαιο του Εχθρού και Αντιστάσεις

Ζούμε σε μία περίοδο κατά την οποία το κράτος έχει κηρύξει πόλεμο στην κοινωνία μονομερώς. Στην ολομέτωπη επίθεση που βιώνουμε, τα βασικά όπλα κράτους-κεφαλαίου είναι ο νόμος και η καταστολή. Από τη μία, είναι πλέον ξεκάθαρο σε όλες μας ότι νόμος είναι απροκάλυπτα το δίκαιο του κεφαλαίου, του κράτους, του ισχυρού. Σε επίπεδο επιβολής του νόμου, η καταστολή είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για να περιοριστεί ο χώρος και ο χρόνος των αντιστάσεων που αναζητούν ανάσες ελευθερίας μέσα στην πνιγηρή ατμόσφαιρα της ένστολης εποπτείας.

Στον κόσμο της ανισότητας η δικαιοσύνη είναι το προνόμιο των δυνατών και η ψευδαίσθηση των αδυνάτων. Τα δικαστήρια μοιράζουν ala carte αποφάσεις συντασσόμενα στο πνεύμα των καιρών. Έχοντας το χώρο και τον χρόνο με το μέρος τους, απαλλάσσουν οικείους και καταδικάζουν εχθρούς σε ευθεία αντιπαράθεση. **Είναι η επίδειξη ισχύος όχι της εφαρμογής του νόμου αλλά της παράβασής του. Ας έχουμε υπόψιν πώς τα κοινοβουλευτικά καθεστώτα της Δύσης στηρίζονται στο Σύνταγμα και τους νόμους για να αποσπάσουν τη συναίνεση, και στην παράβαση τους για να μπορέσουν να λειτουργήσουν.** Για αυτό το κράτος δεν δεσμεύεται έναντι όλων αλλά μόνο με όσους έχει δεσμούς αμοιβαίου συμφέροντος. Η δέσμευση του είναι ευθέως ανάλογη με το ύψος των αμοιβαίων συμφερόντων και σε κάθε περίπτωση τα συμφέροντα των καταπιεσμένων παραμερίζονται εντελώς και μόνο κατόπιν επίμονης κοινωνικής πίεσης τίθενται ξανά υπό διαπραγμάτευση.

Αυτή η λυσσαλέα επίθεση του κράτους μεταφράζεται με νομικούς όρους ως καθεστώς εξαίρεσης και ποινικό δίκαιο του εχθρού. Ως εχθρός λογίζεται το κάθε υποκείμενο ή ομάδα που είναι μη διαχειρίσιμο, μη κυβερνήσιμο και δύναται να δημιουργήσει ρωγμές στην κρατική παντοδυναμία ή την εθνική συνοχή. **Οτιδήποτε ξεφεύγει από τα όρια της κανονικότητας και θέτει σε κίνδυνο το κοινωνικό φαντασιακό που διαιωνίζει τις κυρίαρχες αξίες, θεωρείται απειλή για το έθνος-κράτος και κατ' επέκταση εχθρός που πρέπει να αντιμετωπιστεί με μηδενική ανοχή.** Όσο σε καθεστώτα που επιβάλλουν συστηματικά συνθήκες εξαίρεσης, η

ισονομία έχει καταλήξει έννοια σχεδόν ξεπερασμένη, το κράτος δεν ενδιαφέρεται να είναι ούτε κατ' επίφαση δημοκρατικό. Ο σημερινός κυρίαρχος σχηματισμός έχει διαρρήξει πρώτος το κοινωνικό συμβόλαιο, αθετώντας κάθε υπόσχεση προς τους «υπηκόους» του, και έχει αποβάλλει κάθε δημοκρατικό προσωπείο επιδιώκοντας πια ξεκάθαρα και μόνο την κυβερνησιμότητα.

Φωτογραφία από τον Άλκη Κουπίδη"

Ποιοι είναι όμως οι εχθροί που το κράτος δικαιολογείται να τους στερεί θεμελιώδη δικαιώματα; Θα μπορούσε να είναι σε αυτή τη θέση κάποιος γνωστός σκηνοθέτης με πολιτικά κονέ που βιάζει ανήλικα ή κάποιος ιδιοκτήτης καταστήματος που νιώθει απειλή στο πρόσωπο ενός φοβισμένου μη ετεροκανονικού ανθρώπου; Θα μπορούσε να είναι κάποιο μέλος ακροδεξιάς οργάνωσης ή κάποιος ένοπλος κρατικός φρουρός; Αυτοί φαίνονται να είναι πλήρως δικαιολογημένοι να προβαίνουν σε εγκλήματα, επικαλούμενοι τη δουλειά τους, την ιδιοκτησία τους ή την υποκριτική τους τέχνη, σε αντίθεση με τα θύματά τους που πρέπει να δικαιολογήσουν το τί γύρευαν στα Εξάρχεια όντας 16 χρονών, τί γύρευαν στο κοσμηματοπωλείο, γιατί είχαν αντιφασιστική δράση ή γιατί δε μίλησαν νωρίτερα. Πόσο δίκαιο είναι τελικά να θεωρείται αποδεκτό ή παράπλευρη απώλεια το να δολοφονείται ένας 15χρονος Ρομά σε αστυνομική καταδίωξη ή να δέχονται επίθεση φοιτητές με κρότου-λάμψης σε ευθεία βολή; Πόσο δίκαιο και ηθικό είναι να επαναπροωθούνται βίαια μετανάστες σε νησίδες στο Έβρο όπου αφήνονται μέρες αβοήθητοι, όσο το κράτος υπερασπίζεται τις δολοφονικές του πρακτικές, και προσπαθεί να μετατοπίσει τη συζήτηση στο αν η εν λόγω νησίδα είναι ελληνικό έδαφος ή όχι, λες και έχει αυτό καμία σημασία, και μετά χωρίς καμία ντροπή αποπειράται να στερήσει ακόμα και το όνομα ενός πεντάχρονου νεκρού προσφυγόπουλου;

Ακόμα, όμως, και σε υποθέσεις που αφορούν μια μεγάλη μερίδα πολιτών ή και ολόκληρο το κοινωνικό σύνολο, το κράτος δε διστάζει να στοχοποιήσει ως εχθρούς όσους το αμφισβητούν ή

αντιστέκονται στις πολιτικές του. Από πορείες και απεργίες που απαγορεύονται ή κρίνονται ως παράνομες και καταχρηστικές, σε καταλήψεις που εκκενώνονται ως κέντρα ανομίας, το κράτος δεν επεμβαίνει μόνο για να περιστείλει ή για να διαλύσει ό,τι του αντιστέκεται, αλλά και για να προβάλει την ηγεμονία των δικών του προτάσεων. **Κεντρικός στόχος είναι ο δημόσιος περιορισμός του κοινωνικού χρόνου και χώρου και η μεγέθυνση του αντίστοιχου ιδιωτικού, προκειμένου να αφοπλιστεί η συλλογική δράση για μία ζωή που αξίζει να την ζει κανείς.** Για εμάς δίκαιο είναι να μπορούμε να αναπνέουμε στο δημόσιο χώρο, στις πλατείες και στις γειτονιές μας και όχι να περιφράσσονται από την αστυνομία για ιδιωτικά συμφέροντα. Για εμάς δίκαιο είναι να συνυπάρχουμε σε αρμονία με τη φύση και όχι να λεηλατούμε τους φυσικούς πόρους σε ένα αδιέξοδο μοντέλο αέναης ανάπτυξης.

Αυτή η face to face αντιπαράθεση απροσχημάτιστη και ωμή βάζει νέους όρους στον κοινωνικό ανταγωνισμό. Ο κλοιός γίνεται ασφυκτικός και απαιτεί μία άλλη αντίληψη για την αντίσταση. Οι ευκαιριακές συμμαχίες, οι αυτοαναφορικές δράσεις και οι ηγεμονίες του δρόμου συντρίβονται μπροστά στο τείχος της κρατικής επέλασης. **Σε αυτό που εννοεί σε βάρος μας σήμερα η κρατική επέλαση δεν μπορούμε να απαντάμε με υπονοούμενα ούτε να αφήσουμε το δίκαιο στην αστική δικαιοσύνη. Οι κοινωνικοί αγώνες της απελευθέρωσης δεν εκλιπαρούν για δικαιοσύνη αλλά την ορίζουν με την πάλη τους.** Να αποκαταστήσουμε τα νοήματα σημαίνει ταυτόχρονα και να τα εννοήσουμε στην πράξη με αντίσταση, συλλογικοποίηση και επιμονή. **Η συμμαχία με και για τη ζωή, με και για ισότητα, με και για δικαιοσύνη είναι το ενοποιητικό τρίπτυχο των σύγχρονων αγώνων που ανοίγουν δρόμους περπατώντας τους. Θα είμαστε στους δρόμους, στους χώρους εργασίας μας, στις πλατείες και στις γειτονιές μας γιατί ξέρουμε ότι δεν θα υπάρχει χώρος και χρόνος για εμάς αν δεν τον δημιουργήσουμε.**

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

https://www.facebook.com/AKthess

EKX RESPIRO DI LIBERTA

https://www.facebook.com/respirosocialspace